

Årsredovisning 2003

Högskolan i Skövde

Redaktör

Noél Holmgren, Planeringschef

Teknisk redaktör

Bo Gustafsson, Systemadministratör

Författare

Carina Andersson, Jämställdhets- och mångfaldshandläggare

Anita Andler, Verksamhetsansvarig internationalisering

Christina Bellinder, Verksamhetsansvarig examina

Ritva Bidersten, Verksamhetsansvarig antagning

Gudrun Carlsson, Kvalitetssamordnare

Rebecca Hedlund, Informatör

Ingrid Hjærtqvist, Systemadministratör

Ted Hullberg, Fastighetschef

Conny Kjell, Ekonomichef

Stefan Axelsson, Redovisningsekonom

Bo Magnusson, Universitetslektor

Anders Malmsjö, Ordförande forsknings- och utbildningsnämnden

Marly Mattsson, Verksamhetsansvarig externa kontakter

Björn Nilsson, Universitetslektor

Lena Olsson, Bibliotekschef

Henrik Paulsson, Ordförande studentkåren

Hanna Pettersson, Informatör

Albina Vizlin, Personal- och lönehandläggare

Sammanfattning i siffror

Grundutbildning

4091 helårsstudenter varav

42 % inom naturvetenskap, teknik och design

39 % inom humaniora, juridik och samhällsvetenskap

19 % inom medicin och vård

59 % kvinnor

84 % prestationsgrad

819 avlagda examina

59 grundläggande utbildningsprogram

12 magisterprogram

423 fristående kurser

18 nätuniversitetskurser

Forskning

6 forskningsområden

122 publikationer

13 professorer

65 doktorander

Personal

424 anställda (heltidsekvivalenter)

50 % kvinnor

225 lärare (heltidsekvivalenter)

46 % kvinnor

Ekonomi

297 mkr i intäkter

237 mkr anslag grundutbildning

14 mkr avgifter och bidrag grundutbildning

23 mkr anslag forskning

16 mkr avgifter och bidrag forskning

Lokaler

32 000 kvm

Bibliotek

104 280 volymer

6 421 tidskrifter (6 000 elektroniska)

Rektor har ordet

Det sker en hel del förskjutningar mellan studenters intresse för att läsa utbildningsprogrammen vid högskolan. Antalet sökande till lärarutbildning och socialpsykologi har ökat medan intresset för datautbildningar och teknik minskar. Under året har en stor satsning på olika utbildningsformer inom det livslånga lärandet inletts. Vi har bl a skapat en studio för utbildning med hjälp av Internet (Nätuniversitetet).

I april 2003 ansökte Högskolan om ett tekniskt vetenskapsområde. Om regeringen ger Högskolan ett vetenskapsområde får vi rätten att bedriva forskarutbildning och examinera doktorer inom det valda området. Processen att ta fram en sådan ansökan har inneburit att Högskolans forskning fått en kraftfull fokusering.

Under våren 2003 introducerades en ny organisation för Högskolans administration. I slutet av året har en ny organisation för Högskolans institutionsindelning utarbetats. Den innebär att de tidigare nio ämnesinstitutionerna har övergått till tre tema-institutioner. Därmed är Högskolan rustad för en fortsatt expansion inom grundutbildning och också redo för att på egen hand bedriva forskarutbildning.

Lärosätets profilering innebär ett starkt incitament för att samarbeta med andra lärosäten. Under året har många initiativ tagits till samarbete. Ett resultat är ett samarbete inom produktionsområdet – Produktion i Väst mellan flera västsvenska högskolor. Profilering och samarbete mellan lärosäten kommer att vara i fokus de närmaste åren.

Samarbetet med det omgivande samhället har intensifierats under det gångna året. Västra Götaland har identifierats som ”hemmamarknad” för Högskolan.

Arbetsmarknadens aktuella och framtida behov ligger till grund för de nya utbildningar som startat under året. Som första lärosäte i landet har vi startat en utbildning till avancerad specialistsjuksköterska. Vi har också startat en byggingenjörsutbildning i samverkan med Chalmers Lindholmen.

Forsknings- och utbildningsnämnden, FUN, har genomfört sitt första verksamhetsår och har utarbetat rutiner och arbetssätt som på ett utmärkt sätt säkerställer kvaliteten på grundutbildning och forskning vid Högskolan.

Under året har kontakterna med representanter för det omgivande samhället ökat markant. Som exempel kan nämnas att ett stort antal politiker på olika nivåer har besökt Högskolan. Vi har också haft en ”hearing” med höga representanter för försvar, kommunal verksamhet och näringsliv för att inhämta synpunkter på vilken roll Högskolan kan spela i Västra Götaland.

Under 2003 har en ny restaurang – Götasalen – tagits i bruk. Det är ett värdefullt tillskott vad gäller mötesplats mellan Högskolans personal och studenterna.

Leif Larsson

Studentkåren har ordet

Högskolan i Skövde har under 2003 satsat mycket på att marknadsföra sig som en modern högskola med ett brett utbud av programutbildningar och kurser. Ambitionen har varit att stärka högskolans rekryteringsbas och Studentkåren anser att detta i mångt och mycket gett utdelning. Studentkåren upplever det som att framförallt fler äldre studenter har börjat läsa både kurser och program här i Skövde vilket är positivt. Samtidigt har högskolan lockat fler utbytesstudenter och utländska magisterstudenter än tidigare vilket är ännu mer positivt. Smolk i glädjebägaren blev dock att högskolans mottagande av de utländska magisterstudenterna kunde sköts betydligt bättre på det studiesociala planet vilket föranleder att högskolan för verksamhetsåret 2004 måste ändra sin policy för denna del av verksamheten.

Vårterminen 2003 blev starten för högskolans nya organisation av sina enheter. Studentkåren anser att denna omorganisation har gett studenterna bättre möjligheter till service från högskolan vilket länge har varit önskvärt. Enheternas omorganisation har även lett till ett förbättrat studentinflytande vilket var nödvändigt ur studentkårens synvinkel. Den nya enhetsorganisationen har knappt hunnit sätta sig bland personal och studenter så med tiden tror studentkåren att servicen kommer att bli ännu bättre. Högskolan genomförde under höstterminen 2003 en omorganisation av sina institutioner vilket ledde till en sammanslagning av de nio tidigare ämnesindelade institutionerna till tre tematiskt indelade institutioner. Studentkåren anser att studenterna genom studentkåren fick bra möjligheter att påverka utformningen av högskolans nya institutionsorganisation. Vidare anser studentkåren att omorganisationen av institutioner var mycket nödvändig ur studentsynpunkt. Många av utbildningarna som ges vid högskolan är tvärvetenskapliga vilket tidigare ledde till att majoriteten av studenterna vid dessa utbildningsprogram i praktiken lydde under två institutioner med därtill hörande problem av avsevärd art. Genom omorganisationen med tematisk indelning har många studenter nu fått betydligt bättre studiesituation och mycket bättre möjligheter att rätta till de tidigare bekymren.

Studentinflytandet har även inom andra områden fungerat bra, generellt sett. Högskolan är i allmänhet föredömlig på att förse Studentkåren med handlingar och information om beslut. I vissa fall har dock hänt att studentrepresentanter inte kallats till betydelsefulla möten. Som ett led i att stärka studenternas delaktighet i kvalitetsarbetet kan Högskolan tydligare visa på och medvetandegöra resultatet av studenternas synpunkter vad gäller exempelvis kursvärderingar.

Genom den jämställdhet och mångfaldshandläggare som högskolan anställt har situationen på högskolan fått ett uppsving. Arbetet med dessa frågor är mycket viktigt då alltför många studenter och anställda har en annan bakgrund än den traditionella. Studentkåren anser dock att arbetet med frågorna måste få en högre prioritet bland högskolans lärare och personal.

Högskolan har under 2003 satsat hårdare än tidigare på att nå ut till näringslivet i västra Götaland. Detta ser studentkåren som mycket positivt. Arbetet med att etablera en positiv bild kring högskolans studenter, uppdragsutbildningar och forskning ger dels högskolan fler uppdrag men det ger även studenterna en bättre möjlighet att konkurrera på arbetsmarknaden med högskolans namn i examensbeviset.

Som avslutning kan vi från studentkåren konstatera att samarbetet mellan studentkåren och högskolan blir allt bättre även om detta, som allt annat, kan vidareutvecklas. Studentkåren ser med tillförsikt framåt mot ett nytt år tillsammans med högskolan.

Henrik Paulsson
Ordförande i Studentkåren i Skövde

Innehållsförteckning

1	Samlad översikt	1
1.1	Övergripande mål	1
1.2	Ekonomiskt resultat	2
1.3	Organisation	3
1.4	Indelning av verksamheten.....	4
2	Gemensamt för verksamhetsgrenarna	5
2.1	Kvalitetsarbete	5
2.2	Pedagogisk utveckling.....	7
2.3	Studentinflytande.....	9
2.4	Samverkan med det omgivande samhället	10
2.5	Jämställdhet	16
2.6	Personal	21
2.7	Kompetensförsörjning	22
2.8	Sjukfrånvaro	23
2.9	Lokaler.....	24
2.10	Högskolebiblioteket.....	26
3	Grundutbildning	29
3.1	Regeringens utbildningsuppdrag	31
3.2	Utbildningsutbud	32
3.3	Rekrytering	34
3.4	Efterfrågan.....	39
3.5	Helårsstudenter och helårsprestationer.....	41
3.6	Validering och alternativt urval.....	45
3.7	Examina.....	46
3.8	Behörighetsgivande utbildning.....	49
3.9	Nätuniversitetet	51
3.10	Fokus	52
3.11	Uppdragsutbildning	53
3.12	Regionala centra för skolutveckling.....	54
3.13	Internationalisering - grundutbildning.....	56
3.14	Ekonomiskt resultat.....	60

Innehållsförteckning

4	Forskning och forskarutbildning	63
4.1	Forskningsområden.....	65
4.2	Forskningsvolym och professorer.....	67
4.3	Forskarutbildning.....	68
4.4	Mång- och tvärvetenskaplig forskning	69
4.5	Internationalisering - forskning.....	71
4.6	Ekonomiskt resultat - forskning.....	73
5	Finansiell redovisning.....	75

1 Samlad översikt

1.1 Övergripande mål

Enligt regleringsbrevet för budgetåret 2003 avseende anslag till universitet och högskolor finns följande mål för verksamheten:

Mål för utbildningspolitiken

Målet för utbildningspolitiken är att Sverige ska vara en ledande kunskapsnation som präglas av utbildning av hög kvalitet och livslångt lärande för tillväxt och rättvisa.

Mål för högskoleverksamheten

Öka kvaliteten och den internationella konkurrenskraften inom högre utbildning och forskning. Den högre utbildningen ska svara mot såväl arbetsmarknadens behov som studenternas efterfrågan.

Vidare finns övergripande mål för verksamheten vid universitet och högskolor i högskolelagen (1992:1434). Enligt denna lag ska de statliga högskolorna svara för

- 1. utbildning som vilar på vetenskaplig eller konstnärlig grund samt på beprövad erfarenhet, och*
- 2. forskning och konstnärligt utvecklingsarbete samt annat utvecklingsarbete.*

Högskolorna ska också samverka med det omgivande samhället och informera om sin verksamhet.

1.2 Ekonomiskt resultat

Årets resultat uppgår till -8,4 mkr. Grundutbildningen svarar för ett underskott på -0,2 mkr. Underskottet beror till stor del på att Högskolan redovisar fler helårsstudenter än vad som kan ersättas inom takbeloppet. Forskningen visar ett underskott på -8,1 mkr.

I delårsrapporten för 2003 prognostiserades ett underskott på -10,5 mkr. I delårsrapporten för 2003 budgeterades ingen värdestegring för Högskolans finansiella placeringar (2,1 mkr).

Tabell 1: Resultaträkning 2003 (tkr)

	Grundutbildning		Forskning		Totalt	
	2002	2003	2002	2003	2002	2003
Verksamhetens intäkter						
Anslag	227 890	237 397	18 443	23 487	246 333	260 884
Avgifter	8 542	8 933	407	795	8 949	9 728
Bidrag	6 705	3 990	16 477	15 805	23 182	19 795
Finansiella intäkter	3 224	2 849	1 175	3 255	4 399	6 104
Summa intäkter	246 361	253 169	36 502	43 342	282 863	296 511
Verksamhetens kostnader						
Personal	-144 265	-156 132	-30 887	-42 437	-175 152	-198 569
Lokaler	-37 661	-40 337	-3 451	-3 961	-41 112	-44 298
Övrig drift	-35 598	-40 643	-5 796	-4 263	-41 394	-44 906
Finansiella kostnader	-3 565	-2007	-2 213	-29	-5 778	-2 036
Avskrivningar	-14 675	-14 298	-1 071	-760	-15 746	-15 058
Summa kostnader	-235 764	-253 417	-43 418	-51 450	-279 182	-304 867
Resultat	10 597	-248	-6 916	-8 108	3 681	-8 356

Intäkterna uppgår till 297 mkr vilket innebär en ökning med 13 mkr jämfört med år 2002. Fullt utnyttjande av takbeloppet samt utnyttjande av anslagssparande har medfört större anslagsintäkter. Anslagen svarar också för huvuddelen av intäkterna, 88 procent. De redovisade bidragen har minskat, från 23 mkr till 20 mkr. Under året har personalkostnaderna ökat med 15 procent, lokalkostnaderna med 7 procent och övriga driftskostnader med 10 procent. Den totala kostnadsökningen är 10 procent.

Årets underskott medför att myndighetskapitalet vid utgången av 2003 uppgår till 66 mkr. Den budget för 2004 som Högskolans styrelse fattat beslut om är underfinansierad med 5 mkr vilket innebär att en del av det samlade överskottet kommer att utnyttjas under nästa år. Vidare planeras ytterligare utnyttjande av myndighetskapitalet under perioden 2005-2007. De extra resurserna tillförs för att möjliggöra såväl kvalitetsförstärkningar som expansion inom både grundutbildning och forskning.

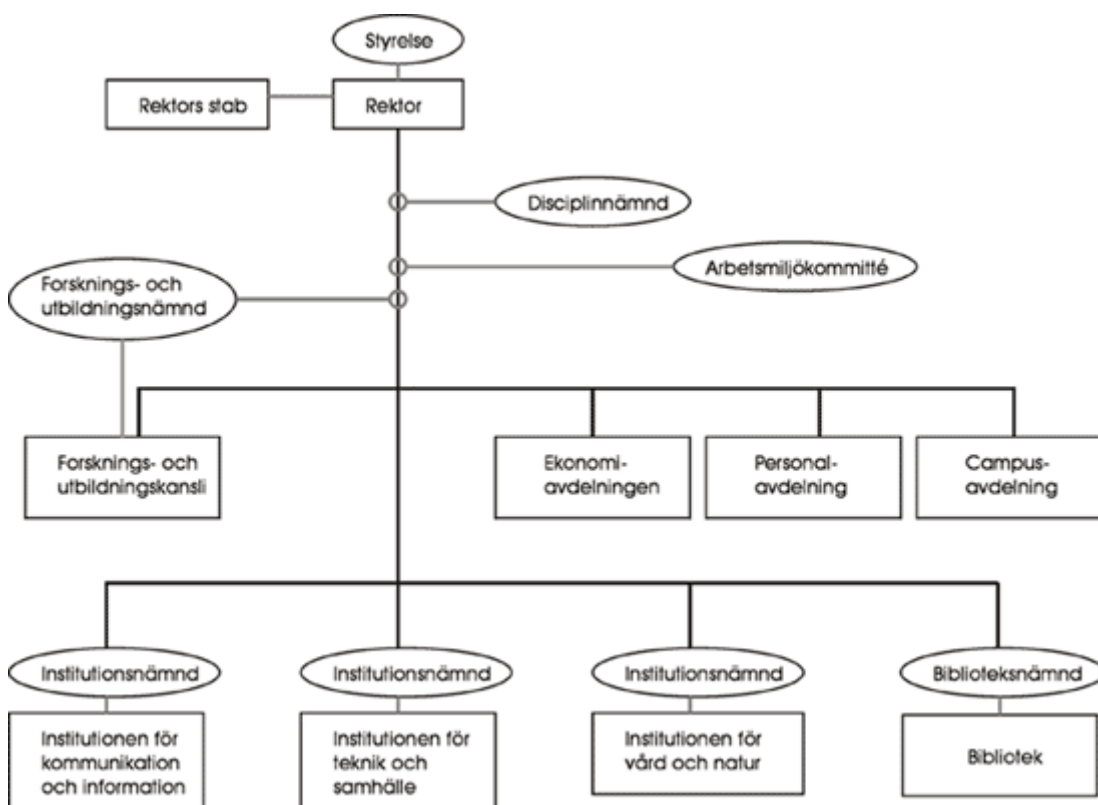
Högskolan har initierat ett åtgärdsprogram för att balansera 2004 års budget. Kostnaderna kommer att ses över på ämnesnivå eller motsvarande. Övertalig personal kan reduceras genom att inte förlänga tidsbegränsade anställningar. Alla förlängningar av tidsbegränsade förordnanden prövas särskilt.

1.3 Organisation

Högskolan har under 2003 fått en ny administrativ organisation. Verksamheter har förts samman för att få större effektivitet. Större enheter ger också en mer kraftfull styrning på institutionsnivån..

Rektor har fått en ny stab. Här ingår två nya befattningar, planeringschef och kommunikationschef, tillsammans med existerande prorektor och registrator. Högskolan har fått ett särskilt organ: *forsknings- och utbildningsnämnden*, som beslutar om innehållet, organisationen av, och kvalitetssäkring av forskningen och grundutbildningen. De studieadministrativa enheterna har samlats i ett *forsknings- och utbildningskansli*. Övrig central administrativ verksamhet delas upp i en *campusavdelning*, en *ekonomiavdelning* samt en *personalavdelning*.

Under hösten har högskolestyrelsen beslutat att från och med 2004 ska Högskolans nio *institutioner* sammanföras till tre tematiska institutioner. Namnen på institutionerna kommer att fastställas under våren, men de utgörs av (i) datavetenskap, humaniora, språk och pedagogik, (ii) ingenjörsvetenskap, samhällsvetenskap och beteendevetenskap, samt (iii) vårdvetenskap och naturvetenskap.

Figur 1: Schematisk bild över Högskolan i Skövdes organisation

1.4 Indelning av verksamheten

Verksamheten indelas i de två verksamhetsgrenarna *grundutbildning* samt *forskning och forskarutbildning*.

I resultatredovisningen redogörs för verksamhetens resultat i enlighet med de krav på återrapportering som regeringen har preciserat i regleringsbrev, regeringsbeslut och förordningar. Redovisningens utformning följer i stort sett regleringsbrevets indelning.

I första kapitlet behandlas *gemensamma områden* som kvalitetsarbete, pedagogisk utveckling, studentinflytande, samverkan och jämställdhet. Där belyses också utvecklingen inom områdena personal, lokaler och bibliotek.

Verksamhetsgrenarna *grundutbildning* samt *forskning och forskarutbildning* presenteras i var sitt kapitel. I kapitlens inledning ges en kort presentation av verksamhetsgrenen samt en sammanfattning av utvecklingen under året. Därefter lämnas redogörelse, i separata avsnitt, för resultat gällande varje verksamhetsmål/återrapporteringskrav.

Mål och krav från regleringsbrev, regeringsbeslut eller förordning återges först i varje avsnitt, med kursiv stil.

2 Gemensamt för verksamhetsgrenarna

2.1 Kvalitetsarbete

Verksamhetsmål

Kvaliteten i utbildningen och forskningen ska säkras och utvecklas.

Högskolans kvalitetsutvecklingsprogram

Högskolans styrelse har fastställt riktlinjer för kvalitet och kvalitetsarbete. Kvalitetsutveckling sker inom lärosätet som helhet och inom varje enhet, dvs institutionerna, högskolebiblioteket och de administrativa enheterna. Arbetet på enhetsnivå består av tre faser, som genomförs med en cykeltid om tre år. I den första fasen görs en självvärdering. Slutsatserna från denna ligger till grund för utarbetandet av en verksamhetsplan för respektive enhet i den andra fasen. I den tredje fasen genomförs planerna.

En slutlig åiterrapportering av kvalitetsarbetet gjordes i början av året för perioden 2000-2002. I rapporterna som institutionerna lämnade framgår en rad åtgärder som har vidtagits med utgångspunkt i verksamhetsplanerna, till exempel insatser för studentrekrytering, rekrytering av personal, kompetensutveckling av personal, uppföljning av programstudenters resultat, utökat samarbete med svenska och utländska lärosäten, etc. En ny cykeltid kommer att inledas så snart den nya organisationen har implementerats, men innan dess behöver det gemensamma kvalitetsutvecklingsprogrammet revideras och anpassas till den nya organisationen.

En kvalitetssamordnare tillsattes första januari 2003. Befattningens övergripande funktion är att stödja fortsatt uppbyggnad av ett aktivt och strukturerat kvalitetsarbete i forsknings- och utbildningsverksamheten och övrig verksamhet.

Ett viktigt mål i kvalitetsarbetet har varit att arbeta för ett ökat studentinflytande, speciellt med fokus på utveckling av rutiner som rör sammanställning och återkoppling av kurs- och programvärderingar. Kontakt har tagits med studentkåren för att i samverkan med dem förbättra dessa rutiner. Arbetet med detta kommer att startas under våren 2004. Det finns idag många riktlinjer, föreskrifter och anvisningar som är till för att studenter och lärare ska veta vilka rättigheter och skyldigheter de har. Tidigare har det varit svårt för studenterna att hitta dessa regler, men det har förbättrats under året. En del av dem har arbetats om och förtydligats under året för att passa in i den nya organisationen och några är under omarbetning. På uppdrag av rådet för grundutbildning har en kartläggning av hur man inom lärosätet hanterar examensarbeten genomförts. Resultatet av kartläggningen ska bland annat ligga till grund för revidering av riktlinjerna för examensarbete.

En annan viktig del av kvalitetsarbetet är att ta reda på hur före detta studenter ser på sin utbildning efter några år i yrkeslivet. Under hösten har tre uppföljningar av utbildningsprogram genomförts. En har genomförts i samverkan med Civilekonomerna och övriga lärosäten som ger ekonomutbildningar. Denna uppföljning var i första hand avsedd att ta reda på vart ekonomerna tar vägen efter avslutad utbildning. De övriga, är egna uppföljningar som också syftar till att ta reda på studenternas uppfattning om sin utbildning och hur de ser på nyttan av utbildningen i förhållande till det arbete de har idag. Resultaten från dessa undersökningar kommer att användas vid utveckling och förbättring av respektive program. Åtgärder har också vidtagits för att öka examensfrekvensen bland de studenter som genomgått utbildningar och har över 100 poäng men inte tagit ut examen.

En grupp har bildats för att se över och samordna den statistik som tas fram och används inom verksamheten. Målet är att den statistik som tas fram i verksamheten ska förses med beskrivning, dess tillförlitlighet och andra faktorer som har betydelse för dem som ska använda sammanställningarna.

Nationella utvärderingar

Under året har ämnena informationssystemutveckling och socialpsykologi utvärderats av Högskoleverket. Slutrapporten från dessa ämnesgranskningar kommer att publiceras under 2004. I slutrapporten för högskoleingenjörutbildningar som publicerades i början av maj ifrågasattes två av Högskolans program som bland annat leder till högskoleingenjörsexamen, programmen för industriellt ledarskap och programvaruteknik. Programmet för industriellt ledarskap uppfyller inte kraven på grund av för svagt teknikinnehåll och programmet för programvaruteknik saknar tillräcklig teknisk bredd och djup. Övriga program bedömdes uppfylla examenskraven enligt högskoleförordningen och bedömarens referensram. I rapporten gavs också en del rekommendationer. Enligt dessa finns det behov av att förtydliga examensstrukturen för teknologie och filosofie kandidatexamen och förbättra studentinformationen om möjliga examina. Dessutom rekommenderade de att se över biståndsprogrammets kursstruktur och kursdjup. De rekommenderade också att lärosätet vid nystart av program försäkras sig om att de kan drivas som livskraftiga och uthålliga fristående utbildningar. Vidare ansåg de att samarbetsklimatet mellan institutionerna ingenjörsvetenskap och datavetenskap borde bli bättre. Positiva omdömen från bedömarens grupp var matematiklärarnas sätt att möta de sviktande matematikförkunskaperna och magisterutbildningen i samverkan med engelska universitet.

En handlingsplan för hur de nationella utvärderingarna ska hanteras har tagits fram under året.

Uppföljning av tidigare utvärdering

Under året har Högskoleverket gjort en uppföljning av den utvärdering av lärosätenas arbete med jämställdhet, studentinflytande samt social och etnisk mångfald som genomfördes under 1999. Anledningen till uppföljningen var att det har skett en del förändringar i högskoleförordningen, när det gäller studentinflytande och att samtliga lärosäten i regleringsbrevet för år 2002 fått i uppdrag att upprätta mångfaldsplaner.

De synpunkter och allmänna rekommendationer som har framkommit i bedömarens gruppens rapporter vid Högskoleverkets utvärderingar och uppföljningar har beaktats i arbetet med att utveckla verksamheten. Åtgärder för Högskoleverkets ifrågasättande av programmen industriellt ledarskap och programvaruteknik har vidtagits och en redogörelse för detta kommer att skickas till Högskoleverket.

2.2 Pedagogisk utveckling

Åtterrapporering

Av lärosätenas årsredovisningar ska framgå antalet lärare som har genomgått den pedagogiska utbildningen under 2003. I samband härmed ska en översiktlig beskrivning av utbildningens inriktning och kursinnehåll ges. Omfattningen och inriktningen av utbildningen av handledare inom forskarutbildningen ska redovisas liksom antalet handledare som har genomgått utbildningen under 2003. Om det föreligger olikheter mellan vetenskapsområden ska detta framgå av redovisningen.

Resurserna för det högskolepedagogiska utvecklingsarbetet ökade starkt under 2003. Tre grundläggande kurser i högskolepedagogik (1-5 p) planeras genomföras årligen.

Tabell 2: Antal som genomgått kurs i Högskolepedagogik under 2003

Vetenskapsområde	Totalt	Män	Kvinnor	Doktorand	Adjunkt	Lektor	Professor
Hum-samhällsvet.	11	5	5	0	5	5	1
Teknik	14	8	6	12	2	0	0
Medicin	0	0	0	0	0	0	0
Övrigt (bibliotek)	2	1	1		Bibliotekarie		

Tabell 3: Antal som påbörjat kurs i Högskolepedagogik under 2003

Vetenskapsområde	Totalt	Män	Kvinnor	Doktorand	Adjunkt	Lektor	Professor
Hum-samhällsvet.	14	9	5	7	4	3	0
Teknik	16	15	1	11	3	2	0
Medicin	0	0	0	0	0	0	0

Ungefär lika många har startat grundläggande utbildning i högskolepedagogik som föregående år (2002) och ungefär lika många beräknas starta 2004. Merparten av deltagarna är doktorander.

Undervisningens innehåll berör högre utbildning i ett institutionellt och historiskt sammanhang samt hur förändrade ekonomiska villkor och nya studentgrupper påverkar undervisningen. Kursen tar även upp biblioteket som resurs, föreläsar- och seminarieledarroller, kunskap och lärande, presentationsteknik (inklusive in- och uppspelningar), handledning, utvärdering, alternativa undervisningsmetoder och pedagogisk meritportfölj. Genus, generation och etnicitet tas upp under kurserna.

Under året har personal på Högskolepedagogiskt centrum deltagit i ett pedagogiskt projekt (finansierat av Rådet för högre utbildning) avseende forskarhandledning, där Växjö universitet, Blekinge tekniska högskola, Högskolan i Kalmar, Högskolan i Kristianstad och Högskolan i Skövde medverkat (projektet har letts av Högskolan i Kalmar). Ett antal seminarietillfällen på de olika lärosätena avslutades med en nationell konferens i Kalmar. Utifrån detta inleddes under året planeringen av en kurs i forskarhandledning på Högskolan i Skövde (kontakter har tagits med Högskolan i Borås för samverkan).

Ett samarbete med andra lärosäten och ansvariga för högskolepedagogik där har fortsatt under året. Kontakter har tagits och samverkan har skett med Högskolan i Kristianstad, Högskolan i Borås, Sveriges lantbruksuniversitet (Uppsala, Umeå, Skara), Linköpings universitet, Chalmers tekniska högskola, Göteborgs universitet.

Under en vecka i juni deltog en av medarbetarna vid Högskolepedagogiskt centrum på en internationell konferens för nyblivna pedagogiska konsulter i Coventry, Storbritannien.

Ansökan till Rådet för högre utbildning angående ett pedagogiskt projekt på dåvarande institutionen för beteendevetenskap lämnades in men inga medel tilldelades.

Under 2003 har - förutom den ansvarige för verksamheten - två personer fått en fastare anknytning till Högskolepedagogiskt centrum - en med ansvar för presentation och undervisning, röstvård och pedagogisk meritportfölj och en med kommande ansvar för handledning, kunskap och lärande. Detta för att säkerställa den högskolepedagogiska kompetensen på längre sikt. Under året har även ett projekt planerats som rör utbildning av alla handledare för studenter på en av Högskolans institutioner, en utbildning som genomförs under början av 2004.

2.3 Studentinflytande

Mål i högskoleförordningen

Högskolan ska i sin årsredovisning beskriva vilka åtgärder som har vidtagits för att utveckla studentinflytandet och hur detta inflytande har fördelats ur ett jämställdhetsperspektiv.

Vid Högskolan i Skövde är kvalitetsarbetet en gemensam angelägenhet för studenter och personal. Studenterna har rätt att vara representerade i alla beslutande och beredande organ, vilkas verksamhet har betydelse för grund- och forskarutbildning och för studenternas situation. Därtill kommer att - om beslut inte fattas eller beredning inte genomförs av ett organ utan av en person - ska information lämnas till och samråd ske med studentrepresentant i god tid före beslut respektive slutförande av beredningen. Studentrepresentanter utses av Studentkåren.

På central nivå så har studenterna representation i högskolestyrelsen (3), Forsknings- och utbildningsnämnden (3), Biblioteksnämnd (3), Disciplinnämnd, (2), Arbetsmiljökommitté (2). Förutom i de organ som finns på central nivå har studenter representation i beredande organ, såsom grundutbildningsrådet, samt i olika arbetsgrupper som bildats *ad hoc*. Studenterna har också deltagit i rektors möten med prefekter och förvaltningschefer.

Inom Studentkåren finns nu sektioner för flertalet av Högskolans institutioner och den nya organisationen har medfört ökad studentmedverkan på institutionsnivå. I institutionsnämnderna sitter tre studeranderepresentanter. Vidare har programråd införts vid ett flertal av lärosätets utbildningsprogram. Råden består av representanter från varje årskurs inom programmet samt programansvarig och lärare inom programmet. Samråd mellan studenter och lärare sker inom ramen för dessa programråd samt genom andra former, till exempel utvärderingsmöten, informella möten samt individuell uppföljning. Studenterna är också aktiva i grupper som utreder nya kurser och program samt i de självvärderingar som utförs som en del av Högskoleverkets utvärderingar av ämnen och program.

Utvecklingen av studentinflytandet ur ett jämställdhetsperspektiv har varit positiv. I Studentkårens styrelse, som till stor del representerar studenterna i Högskolans centrala organ, finns fyra kvinnor och fyra män. En jämn könsfördelning råder även bland de studenter som utsetts till representanter i nämnder och beredande organ.

Kommentar

Studenterna är i hög grad delaktiga i verksamhetens utveckling genom aktivt deltagande i Högskolans olika beslutande och beredande organ, såväl på central nivå som på institutionsnivå.

2.4 Samverkan med det omgivande samhället

Verksamhetsmål

Universitet och högskolor ska:

- informera om sin verksamhet,
- samverka med det omgivande samhället och i ökad utsträckning integrera denna samverkan i utbildning och forskning,
- i sin verksamhet aktivt använda och dra nytta av erfarenheter från det omgivande samhället,
- i ökad utsträckning och i nära samverkan med arbetslivet utforma utbildningar som är attraktiva för studenterna och samtidigt svarar mot arbetsmarknadens behov, nationellt och regionalt, samt erbjuda uppdragsutbildning, och
- utveckla sin roll i det livslånga lärandet, samt i samarbete med andra lärosäten, kommuner och företrädare för arbetsmarknaden utveckla metoder för bedömning av reell kompetens.

Universitet och högskolor bör utifrån lärosätets särskilda förutsättningar medverka i arbetet med de regionala tillväxtavtalen, för att därmed bidra till att målet för den regionala tillväxtpolitiken uppnås.

Återrapportering

Universitet och högskolor ska vart fjärde år, med början i samband med årsredovisningen för budgetåret 2003, särskilt redovisa lärosätets samverkan med det omgivande samhället inom utbildning, forskning och övrig verksamhet. Redovisningen ska avse målets samtliga delar samt vara kopplad till de strategier och handlingsprogram som redovisades till regeringen 1999 och 2000 eller reviderade versioner av dessa. Av redovisningen ska även framgå hur lärosätets samverkansaktiviteter följs upp och utvärderas.

Högskolan fortsätter att utveckla samarbetet med näringsliv, myndigheter och organisationer. Arbetet har bedrivits efter de riktlinjer som föreslogs i det handlingsprogram för samverkan inom utbildning och forskning som fastställdes under år 2000.

Under verksamhetsåret har nya satsningar gjorts på en rad områden. I det följande ges exempel på framgångsrika samverkansaktiviteter under året.

Samverkan inom grundutbildning

Öppna föreläsningar

Under terminstid har det inbjudits till öppna föreläsningar under namnet perspektivföreläsningar. Med perspektivföreläsningarna, som har hållits inom vitt skilda ämnen, vill Högskolan ge studenter, anställda och allmänhet möjlighet att vidga sina perspektiv och känna sig delaktiga i det akademiska samtalet.

En gång per år inbjuder Högskolan i Skövde det omgivande samhället till ett öppet hus för att visa Högskolan i Skövdes verksamhet samt rekrytera studenter.

Högskolebiblioteket

Biblioteket deltar i biblioteks nätverket (Nätverk för kunskap) för regionen Västra Götaland, en samverkan mellan högskole-, region- och folkbibliotek. Under verksamhetsåret har biblioteket haft ett nära samarbete med lärcentra i Gullspång och Karlsborg i ett regionalt utvecklingsprojekt.

Bibliotekarier och bibliotekschef har medverkat vid regionbiblioteksträffar och informerat om högskolan. Lärcentra har bjudits in för information om högskolebibliotekets verksamhet. Viss samverkan sker med Gothia Science Park. Högskolebibliotekets externa kunder är många och informationsresurserna är en förstärkning för närregionen.

Centrumbildningar

Vid Högskolan i Skövde finns ett Regionalt pedagogiskt UtvecklingsCentrum (RUC) som arbetar med regional skolutveckling i samverkan med kommunerna (se vidare 3.12).

Högskolan samverkar även med ett kompetenscentrum i e-logistik (e-LCC). Fyra större företag delfinansierar centret vars syfte är att på internationell nivå bedriva långsiktig forskning inom området e-logistik. Under verksamhetsåret har e-LCC utlyst examensarbeten för Högskolans studenter; stipendier delades sedan ut till de studenter som bäst genomför sina arbeten.

Framtidstorget

Framtidstorget har till syfte att skapa kvalitativa möten mellan högskolestudenter och Skaraborgs arbetsmarknad. Genom att skapa möten mellan dessa båda målgrupper ökar möjligheten att avdramatisera bilden av akademisk kompetens i Skaraborgs näringsliv. Studenterna ges tillfälle att upptäcka de möjligheter som Skaraborgs arbetsmarknad kan erbjuda efter examen. Verksamheten drivs som ett samverkansprojekt mellan Högskolan och regionens kommuner i syfte att bidra till en mer långsiktig regional kompetensförsörjning.

Under året har Framtidstorget genomfört ett antal olika aktiviteter, riktade mot såväl näringsliv, offentlig sektor som till studenterna; till exempel kommunpresentationer, förmedling av projekt- och examensarbeten, studentprojekt och sommarjobb. Cirka 100 små och medelstora företag har fått besök av projektet under året. De kommuner som finansierar projektet har genom aktiviteten "Kommun i fokus" haft en möjlighet att komma till Högskolan och visa upp sig själva och några av de företag som är verksamma i respektive kommun.

Examensarbeten

Samverkan med näringsliv och organisationer har skett genom en mängd projekt och examensarbeten. För att underlätta för studenter och institutioner att hitta examensarbeten har Högskolan använt sig av den Nationella Exjobb-poolen. Härigenom har 53 examensarbeten förmedlats.

Seminarier och konferenser

Företag och organisationer har deltagit i ett flertal seminarier och kvällsföreläsningar vid Högskolan och representanter för näringslivet har bjudits in som gästföreläsare. Som exempel kan nämnas Datapedagogiska programmet som arbetar med gästlärare från IKT-relaterade företag.

Nationella konferenser under 2003

- ”Skolan i rörelse”, ca 130 deltagare
- Matematikkonferens ”Matte mellan sjöarna”, ca 430 deltagare
- Institutionen för beteendevetenskap arrangerade ett datapedagogiskt symposium, lärarIKT. 80 deltagare från hela landet deltog.

Seminariedagar under 2003

- En seminariedag kring ämnet produktionsteknik har arrangerats tillsammans med Industriellt Distrikt Skaraborg (IDS), 130 deltagare.
- Två halvdagar, med föreläsningar och seminarier kring samverkan mellan högskola och näringsliv samt behovet av kompetensutveckling i regionen, har arrangerats tillsammans med Svenskt Näringsliv och IDS, ca 125 deltagare.
- Tillsammans med Kunskapsturnén och de forskarskolor som ingår i denna arrangerades en eftermiddag med temat ”Produktframtagning i samverkan” där företagen i Skaraborg fick ta del av den senaste forskningen kring produktutveckling och kundnytta, 40 deltagare.

Nätverk

Högskolan har under de senaste åren initierat ett antal olika nätverk. Högskolan har aktivt medverkat i dialoggrupper inom Industriellt Distrikt Skaraborg (IDS), en sammanslutning av underleverantörer till främst fordonsindustrin. Nätverkens syfte är att skapa en arena för samtal, erfarenhetsutbyte och diskussion kring ny teknik, kompetensutveckling och aktuell forskning. Vidare har Högskolan varit fortsatt aktiv inom produktionstekniskt nätverk, riktat till personer inom ledande befattningar på företag verksamma i närregionen. För att öka samverkan med andra högskolor och universitet ytterligare är Högskolan medlem i nätverket Unilink (University Industry Link), vilket är ett nationellt nätverk för samverkan. Högskolan har under året medverkat i ”Högskolans råd för goda normer vid samverkan med det omgivande samhället”, vilket är knutet till Göteborgs universitet och syftar till att skapa normer kring samverkansuppgiften.

Samverkan inom vårdområdet

Omfattande samverkan har skett med kommunal hälso- och sjukvård, primärvård och länssjukvård. Framför allt tre områden diskuteras, nämligen studenternas verksamhetsförlagda utbildning, utveckling av nya kurser och program samt hur livslångt lärande kan möjliggöras och utvecklas genom samverkan.

Kvalificerade yrkesutbildningar

Under året har Högskolan medverkat i tre styrgrupper för planerade och pågående kvalificerade yrkesutbildningar (KY). Vid Volvogymnasiet i Skövde finns en pågående utbildning för blivande produktionsassistenter och det har ansökts om en ny utbildning. Mariestads kommun har ansökt om att få starta en utbildning för tandsköterskor och Skövde kommun arbetar med att ta fram en inriktning mot läkarsekreterare.

Syftet med medverkan från Högskolan har varit att bidra till utbildningens kvalitet och högskoleanknytning och uppdragen kommer att fortsätta under 2004, under förutsättning att ansökningarna om utbildningarna beviljas medel för att starta.

Yrkeshögskoleutbildning

Under verksamhetsåret har Högskolan arbetat vidare med uppbyggnaden av två yrkeshögskoleutbildningar. Kontakt har tagits med Volvo Kompetenscenter och Svenska gjuteriföreningen gällande en utbildning i gjuteriteknik. Vidare har kontakt tagits med representanter från musikbranschen i Skaraborg för en artistutbildning. Kontakterna har varit fruktsamma och

förmodligen kan utbildningar startas under 2004. Två yrkeshögskoleutbildningar inrättades under året: Elektronikunderhåll, samt nätverks- och systemadministration.

Anpassning av utbildningsutbudet

Arbetsmarknadens aktuella och framtida behov ligger till grund för de förändringar av utbildningsutbudet som har planerats under året. Under 2003 har institutionen för hälso- och vårdvetenskap startat en utbildning till avancerad specialistsjuksköterska. Utbildningen har planerats tillsammans med Primärvården Skaraborg.

I samverkan med försvaret har två utbildningar genomförts under året. En utbildning för värnpliktiga sjukvårdare på institutionen för hälso- och vårdvetenskap samt en kurs i logistik på institutionen för industriell ekonomi.

Tillsammans med Chalmers Lindholmen startade Högskolan hösten 2003 en byggingenjörsutbildning, vilken har en stark förankring i och efterfrågas av regionens företag inom byggindustrin. Högskolan har tillsammans med de fackliga organisationerna inom LO och TCO tagit fram kurser som är anpassade till deras medlemmars behov. Bland annat har en kurs i kommunikation och konflikthantering samt en kurs i arbetsrätt genomförts. Diskussioner har påbörjats med näringslivet i syfte att kartlägga behovet av yrkeshögskoleutbildning.

Forskningssamverkan

Nätverk

ELAN (European Learning Automobile Network) arbetar i fyra olika grupperingar där Högskolan deltar i en grupp för att byta kunskaper och idéer med näringslivet.

Tillsammans med Chalmers, Högskolorna i Halmstad, Jönköping och Trollhättan-Uddevalla driver Högskolan ”Produktion i Väst” i syfte att utveckla utbildning och forskning inom produktionsområdet.

Representation

Genom att Högskolan under året har ansökt om Tekniskt Vetenskapsområde har såväl Rektor som ett par representanter från näringslivet, som Högskolan har knutit till sig, varit runt och informerat företag och kommuner om Högskolans ambition med Tekniskt Vetenskapsområde. Högskolan har också under verksamhetsåret representerat vid ett flertal olika frukost-, lunch- och kvällsmöten och informerat om Högskolans verksamhet.

Företagsdoktorand

Företagsdoktorandprogrammet är en satsning ämnad att fördjupa samarbetet mellan högskola och näringsliv. Programmet innebär att en person som är verksam vid ett företag får möjlighet att - inom ramen för anställning - genomgå forskarutbildning. Under året har 3 företagsdoktorander funnits vid lärosätet.

Företagsprofessur

Högskolan har sedan 2001 en professur i automatiseringsteknik. Professuren bekostas av ett antal Skövdeföretag med Volvo som gemensam nämnare. Syftet med samarbetet är, förutom att omsätta teori i praktik, att fler unga ingenjörer ska söka sig till verkstadsindustrin.

Samverkan inom simuleringsteknik

Projektet VISP (Virtuell integrerad simuleringsstöd produktframtagning) med mål att utveckla en effektiv, flexibel och industrirelevant modulerings- och simuleringsteknik drivs i samarbete med ett antal industriföretag, Industriforskning och utveckling (UIVF) och Vinnova. Inom VISP sker även samverkan med forskare från KTH och Linköpings universitet. Två nya projekt i simuleringsteknik, MASSIVE och SimPlan, har startats på institutionen för ingenjörsvetenskap. Målet för MASSIVE är att bygga simuleringsbaserade verktyg för fjärranalys medan målet för

SimPlan är att öka svensk tillverkande industris produktivitet genom att skapa möjlighet till en bättre planering.

Forskningsprofil inom Informationsfusion

Högskolan har i nära samverkan med ett flertal företag, däribland Arexis, Carmenta, Electrolux Home Products, Enea Embedded Technology, Enea Systems, Ericsson Microwave Systems, Euromation, Focal Point, IDS, ICA, InNetics och Visuera Integration, utarbetat en ansökan om medel för inrättande av forskningsprofil i informationsfusion vid Högskolan. Profilen i informationsfusion är tänkt att totalt omfatta minst 100 mkr över 6 år, varav 36 mkr i direkt finansiering från KK-stiftelsen, 28 mkr från Högskolans egna anslag och 36 mkr i form av naturabidrag från de samarbetande företagen. Arbetet med ansökan har resulterat i ett antal konkreta projekt mellan de inblandade parterna, varav ett inom Bioinformatik som redan erhållit finansiering från KK-stiftelsens HÖG-satsning 2003. KK-stiftelsens utlysning om profil-satsningen resulterade i 21 förslag till profiler från svenska högskolor. Efter senaste gallringen finns 7 förslag kvar, varav Högskolans är ett. Nästa steg i processen är den internationella utvärdering av ansökan som ska genomföras av National Science Foundation under våren 2004. Om ansökan godkänns kommer profilen att formellt starta januari 2005.

Forskningssamverkan inom Modellering och Simulering för Beslutsstöd

Högskolan har initierat samverkan med de lokala förbanden (K3, P4, T2 och Markstridsskolan) och försvarsindustrin (Ericsson Microwave Systems) inom modellering och simulering för beslutsstöd. Detta samarbete har resulterat i en avsiktsförklaring, vilken identifierar ett antal områden inom vilka samverkan med fördel kan initieras, t ex träning, beslutsstöd och informationsfusion. Representanter från de olika aktörerna träffas månatligen för att informera om respektive verksamhet samt söka identifiera samverkansprojekt på olika nivåer, t ex examensarbeten, doktorandarbeten, projekt och forskning. Kontakterna ger Högskolan goda möjligheter att etablera kontakt med Försvarets forskningsinstitut (FOI) och Försvarshögkvarteret.

Utveckling

Samverkan inom vårdområdet

Tillsammans med Karlsborgs kommun, Högskolan i Borås samt Västra Götalandsregionen medverkar Högskolan i projektet PreHospitalt Utbildnings och övningsCentrum i Karlsborg (PHUCK). Syftet med detta samlingsprojekt är att i Karlsborg lägga grunden till ett regionalt utbildnings- och övningscentrum bland annat för ambulanspersonal.

Samverkan inom simuleringsteknik

Projektet dAISy (Industriell produktionssimulering – för daglig användning inom industrin av simuleringssimuleringsteknik) drivs i samarbete med ett antal industriföretag, Industriforskning och utveckling (UIVF) och Vinnova.

Entreprenörskap

Högskolan har under verksamhetsåret arbetat med entreprenörskap på flera olika sätt. En ettårig entreprenörsutbildning bedrivs i samverkan med Gothia Science Park (GSP), den teknikpark som etablerats i anslutning till Högskolan. Utbildningen syftar till att ge studenter kunskaper och färdigheter för att utveckla en affärsidé till ett fungerande företag. Åtta studenter påbörjade utbildningen hösten 2003.

Högskolan har arrangerat seminarier kring entreprenöriellt tänkande tillsammans med Svenskt Näringsliv. Dessa har främst varit riktade mot personal inom skola, vård och omsorg. Tillsammans med GSP och FöreningsSparbanken har en affärsidéävling arrangerats för att stimulera Högskolans studenter och personal. Högskolan är även samarbetspartner i affärsplantävlingen Venture Cup.

Tillväxtavtal

Genom arbetet med tillväxtavtalen, numera tillväxtprogram för Skaraborg, har frågan om Högskolans roll i den regionala näringslivsutvecklingen aktualiserats och drivits på. Detta har lett till att såväl kommunerna, regionen som näringslivet diskuterar hur de i högre grad aktivt ska kunna samverka med Högskolan. Vi vill bland annat genom det nya tillväxtprogrammet kraftfullt verka och bidra till utvecklingen i regionen. Genom öppen dialog och konkret samverkan kan vi tillsammans påverka vilken typ av forskning som ska bedrivas vid Högskolan. Forskningen bör fokuseras på de lokala företagens och organisationernas behov. Dessa samverkanspartner bör vara aktiva och ha en stor möjlighet att påverka inriktningen i forskningen för att de ska kunna tillgodogöra sig resultaten. Samverkan i forskningen kan ge intressanta forskningsresultat som i sig kan påverka och utveckla det lokala näringslivet. Vår viljeinriktning är livslångt lärande med forskningen som bas, baserat på erfarenhet, kunskap och utveckling samt reflektion och dialog.

Livsmedelsområdet

Livsmedelsnäringen är till antalet anställda den största näringen i Skaraborgsregionen och omsätter 10 miljarder kronor årligen. Högskolan har tillsammans med Teknikbrostiftelsen och Gothia science park stöttat utvecklingen av groddföretag med inriktning mot livsmedels-säkerhet. Tillsammans med andra lärosäten i Västsverige och "Livsmedel i Väst" arbetar vi för att etablera ett "Food and health concept center" som är en plattform för samverkan mellan livsmedelsnäringen och högskolorna.

Strategisk satsning på ledarskap

Under verksamhetsåret har Högskolan gjort en strategisk satsning på ledarskap. En arbetsgrupp har arbetat med att inventera den kompetens som finns om ledarskap på Högskolan. Parallellt med denna process har en enkätundersökning genomförts vilken även kompletterats med intervjuer för att lyssna in det omgivande samhällets behov och önskemål. Målsättningen med satsningen är att ta fram nya modulariserade ledarskapsutbildningar som är anpassade till det behov som finns, både till innehåll och tillgänglighet. Utbildningarna ska vara intressanta för såväl våra studenter som arbetsmarknad.

Strategigrupp för samverkan

Högskolans tredje uppgift är en fråga med mycket hög prioritet. Under verksamhetsåret har en strategigrupp bildats för att utforma en strategi för att den tredje uppgiften ska motsvara de behov som finns hos aktörer utanför Högskolan.

Kommentarer

I kontakterna med det omgivande samhället är det viktigt att kontinuerligt pröva och värdera den nytta samverkan har för såväl "näringslivet" som Högskolan i Skövde. Det gäller att skapa ett vinna-vinna förhållande. Utvärderingar måste göras med tanke på såväl akademi som näringslivet. Kunden/näringslivet måste känna sig nöjd med det Högskolan erbjuder och Högskolan får inte ge avkall på den akademiska kvalitén.

2.5 Jämställdhet

Verksamhetsmål

Universitet och högskolor ska i sin verksamhet iakttä och främja jämställdhet mellan kvinnor och män.

I syfte att få en jämnare könsfördelning i lärarkåren ska varje lärosäte för 2003 fastställa mål för andelen kvinnor bland nyrekryterade lärare inom samtliga lärarkategorier för perioden 2003–2004.

Åtterrporteringskrav

I årsredovisningen ska lärosätena för respektive vetenskapsområde eller motsvarande redovisa andelen kvinnor och män i grundutbildningen och forskarutbildningen och i alla anställningskategorier. Större förändringar i förhållande till föregående år ska kommenteras. Vidare ska framgå vilka åtgärder som vidtagits för att få en jämnare könsfördelning

- i utbildningar med ojämn könsfördelning, såsom vissa lärar- och vårdutbildningar samt naturvetenskapliga och tekniska utbildningar,
- i forskarutbildningar med ojämn könsfördelning,
- vid rekrytering och befordran av lärare, och
- vid rekrytering av dekaner, prefekter, studierektorer eller motsvarande.

Vidare ska i årsredovisningen de lokalt fastställda målen för andelen kvinnor bland nyrekryterade lärare inom samtliga lärarkategorier samt utfallet för dessa redovisas.

Universitet och högskolor ska enligt lagen (2001:1286) om likabehandling av studenter i högskolan årligen upprätta en plan över åtgärder för främjandet av studenternas lika rättigheter. Av årsredovisningen ska framgå vilka åtgärder lärosätet har vidtagit med anledning av planen.

Allmänt

Under året har Högskolans centrala organ för jämställdhetsfrågor, Rättviserådet, ytterligare intensifierat sitt arbete. Rådet som under året har vidgat sitt arbetsområde har diskuterat frågor rörande jämställdhet, mångfald och likabehandling. För att mer aktivt kunna arbeta med dessa frågor projektanställdes en handläggare för jämställdhets- och mångfaldsfrågor i mars 2003. Anställningen övergick till en tillsvidareanställning i december 2003.

Under året har Högskolan genomgått en omfattande omorganisation. I arbetet med att utse nya prefekter och verksamhetsansvariga har jämställdhets- och mångfaldsaspekten beaktats. Ett 30 procentigt mål gällande andel kvinnor av de nya prefekterna formulerades. Detta mål uppnåddes vid tillsättningen då två av tre nya prefekter och tre nya proprefekter var kvinnor.

En forskningsstrategi gällande åren 2005-2008 har beslutats under året. I den fastslås bland annat att inget av könen ska vara underrepresenterat på Högskolan i framtiden. Åtgärder för att nå detta mål är att tillämpa positiv särbehandling samt att fortsätta strategin med att sammanföra olika forskningsinriktningar för att på så sätt bryta könsmönstren.

Ett viktigt framtida mål är också att Högskolan ska ha en tydlig mångfaldsprofil. En mångfaldsvecka genomfördes under hösten där fokus låg på frågor om jämställdhet, etnicitet, funktionshinder samt sexuell läggning. Under denna vecka utlystes ett nyinrättat mångfaldsstipendium

med syftet att stimulera studenter på grundutbildningsnivå att skriva sina examensarbeten utifrån ett mångfaldsperspektiv.

En grundläggande kurs i jämställdhet erbjöds alla anställda under hösten. Sex personer anmälde sig till kursen som startar i januari 2004.

Åtgärder för att främja jämställdhet i verksamheten har också vidtagits vid flera av Högskolans institutioner. Den samhällsvetenskapliga institutionen har haft en kvinnlig gästföreläsare från Litauen anställd. Hennes vistelse syftade till att främja kvinnliga studenter att gå vidare till forskarutbildning inom ämnet finansiell ekonomi. Vid samma institution finns en kvinnlig lektor och genusforskare som beaktar genusperspektivet genomgående i all undervisning. Vid institutionen för beteendevetenskap beaktas genusperspektivet i vissa utvalda kurser. Flera examensarbeten med genusperspektiv har producerats på Högskolan under året.

Utbildningar med ojämn könsfördelning

Högskolan har under de senaste åren haft en jämn könsfördelning inom naturvetenskaplig och teknisk utbildning. Förklaringen ligger i en medveten strävan att inrätta utbildningsprogram med inslag av såväl teknik som humanvetenskap. Som exempel på program av detta slag kan nämnas biståndsingenjör, datapedagogik, datalingvistik, designingenjör, exportingenjör, industriellt ledarskap och kognitionsvetenskap. Målsättningen har varit att erbjuda utbildningar som bättre tillgodoser studenters krav på helhet i såväl utbildning och tekniksynsätt som kommande sysselsättning. Denna helhetssyn har i stor utsträckning attraherat kvinnliga studenter till tidigare mansdominerade utbildningsområden.

Som framgår av tabellen som följer är könsfördelningen inom naturvetenskap och teknik fortfarande förhållandevis jämn; dock noteras en nedgång i andelen kvinnor i förhållande till föregående år. Det minskade intresset för datautbildningar har medfört färre kvinnor inom teknikområdet; andelen kvinnor bland dem som antagits till datavetenskapliga utbildningar har minskat kraftigt. Det stora inslaget av tvärvetenskaplig utbildning vid lärosätet gör dock att andelen kvinnor inom naturvetenskap och teknik är fortsatt relativt hög.

Tabell 4: Andel kvinnor av helårsstudenter (%)

Utbildningsområde	1999	2000	2001	2002	2003
Design	-	-	45	43	43
Naturvetenskap och teknik	43	47	50	47	43
Humaniora, juridik och samhällsvetenskap	70	67	64	65	66
Medicin och vård	87	87	87	84	83
Totalt	60	60	60	60	59

Under de senaste åren har Högskolan inrättat flera biologiiinriktade program (biodata med inriktning mot molekylärbiologi, bioinformatik, biomedicin, ekologi samt molekylär bioteknik). En stor andel kvinnor har rekryterats till dessa program vilket har bidragit till att minska den traditionella överrepresentationen av män inom naturvetenskaplig utbildning. Ett positivt tecken är att drygt hälften av de nya studenterna på naturvetenskapligt/tekniskt basår hösten 2003 var kvinnor.

Inom lärar- och vårdutbildningarna är könsfördelningen omvänd i förhållande till den som tidigare har rått inom naturvetenskap och teknik; männen är starkt underrepresenterade. Arbetet med att vända den sneda könsfördelningen inom dessa områden innebär en stor utmaning för Högskolan. Den jämna könsfördelning som har uppnåtts inom naturvetenskap och teknik har i hög grad haft sin orsak i förändringar i utbildningens innehåll. De positiva erfarenheterna från detta förändrings- och utvecklingsarbete tas nu till vara och ligger till grund för fortsatt jämställdhetsarbete inom andra utbildningsområden.

I syfte att nå en bättre balans mellan andelen kvinnliga och manliga studenter inom hälso- och vårdvetenskap har en handlingsplan tagits fram. Planen inbegriper en rad åtgärder, bland annat det nya programmet sjuksköterska med IT. Vid höstens antagning (den tredje sedan programmet start) var drygt en fjärdedel av nybörjarna män vilket innebär en viss förskjutning av könsfördelningen i positiv riktning. Vidare har Högskolan fortsatt sin satsning på samverkan med försvaret, under hösten har givits kurser för värnpliktiga sjukvårdare; denna grupp utgörs till 95 procent av män. Genom detta samarbete introduceras de värnpliktiga till studier inom Högskolan och får en inblick i de möjligheter som finns inom vårdvetenskaplig yrkesverksamhet.

Inom lärarprogrammet erbjuds en inriktning med fokus på kommunikation (IT), naturvetenskap och matematik och förväntningen är att utbildningen ska attrahera manliga studenter. Av förstaårsstudenterna på denna inriktning var också en tredjedel män medan samtliga nybörjare på Högskolans andra variant av lärarprogrammet (inriktning mot tidiga åldrar) var kvinnor. På den så kallade öppna ingången till lärarprogrammet var en fjärdedel av studenterna män. Fler satsningar krävs dock för att totalt sett minska den sneda könsfördelningen inom utbildningen. Under 2004 kommer därför arbetet med att utveckla nya inriktningar och valbara kurser som kan attrahera fler män till lärarutbildningen att fortgå.

Rekrytering av personal

Högskolan har som mål att vid anställningar nå en jämnare könsfördelning mellan kvinnor och män på olika nivåer och inom olika befattningar. Särskilt viktigt är det att rekrytera flera kvinnliga lärare till teknik och naturvetenskap. Ett rekryteringsmål för kvinnliga lärare har satts upp för budgetåret och utfallet av detta framgår nedan.

Tabell 5: Rekryteringsmål för kvinnliga lärare 2003 (%)

Kategori	Mål	Utfall	Kommentar
Professor	20	14	Mål och utfall avser år 2001-2004. En av sju nyanställda professorer under perioden är kvinna; under året har en manlig professor anställts.
Universitetslektor	50	33	Tre av nio nyanställda lektorer är kvinnor
Universitetsadjunkt	50	50	Fyra av åtta nyanställda adjunkter är kvinnor

En manlig professor har anställts under året. Högskolans mål på 20 procent för nyrekryterade kvinnliga professorer under en fyraårsperiod är högre än det mål som anges i regleringsbrevet; där 9 procent anges. Målen för andelen kvinnor av nyanställda lektorer har tyvärr inte uppnåtts då endast ett utfall på 33 procent är nått. Däremot har det uppsatta målet på 50 procent nyrekrytering av kvinnliga adjunkter uppnåtts under 2003.

Möjligheterna att rekrytera forskarutbildade kvinnliga lärare är begränsade, då verksamheten vid Högskolan har sin tyngdpunkt inom tekniskt vetenskapsområde. Andelen kvinnor av lärare med doktorsexamen har dock höjts något, från 14 procent föregående år till 18 procent år 2003. Förhoppningen är också att den betydande andelen kvinnliga doktorander vid lärosätet kommer att öka möjligheterna att rekrytera kvinnliga forskarutbildade lärare under kommande år. År 2003 har två kvinnliga doktorander disputerat.

Inom adjunktgruppen överväger kvinnorna, mycket beroende på den stora andelen kvinnliga lärare inom vårdutbildningen.

Andelen kvinnor av den sammantagna lärarkåren vid lärosätet (inklusive gästlärare) har ökat i positiv riktning jämfört med föregående år, den är nu 46 procent mot 43 procent året innan.

Den kategori av högre chefsbefattningar som finns på Högskolan utgörs av tre prefekter, tre proprefekter, tre befattningar i Rektors stab, fem enhetschefer samt ordförande och vice ordförande i Forsknings- och utbildningsnämnden. Sex av dessa sexton chefsbefattningar innehas av kvinnor.

Rektors stab som tillsattes i april 2003 består av fem personer, varav två är kvinnor. En är kommunikationschef och en är rektors sekreterare och registrator. Övriga tre i gruppen; rektor, prorektor samt planeringschef, är män.

Av Högskolans tre nya prefekter och tre nya proprefekter är två kvinnor. Dessa har utsetts i samband med de förändringar av Högskolans organisation som gjorts under året. Jämställdhetsaspekter beaktades vid utseendet, i kravprofilen för tjänsterna uttrycks en tydlig strävan efter en könsmässig balans. Ett 30 procentigt mål formulerades tidigt i rekryteringsprocessen. Detta mål kan anses uppfyllt då en tredjedel av de nya prefekterna är kvinnor.

En satsning på att rekrytera kvinnor på högre akademiska poster görs genom att Högskolan har valt att delta i projektet IDAS som har initierats av SUHF (Sveriges universitets- och högskoleförbund) En kvinnlig prefekt från Högskolan ingår i det nätverk som har bildats med syfte att stimulera kvinnor att söka och ta höga akademiska poster.

I det under 2003 inrättade forsknings- och utbildningskansliet utsågs fyra kvinnor och en man till verksamhetsansvariga. Kansliet leds av en man.

Likabehandling av studenter inom högskolan

Under året har arbetet med likabehandling fortskridit på Högskolan. En arbetsgrupp arbetade under våren fram dokumenten: *Allmänna råd för likabehandling av studenter vid Högskolan i Skövde* samt *Handlingsplan för likabehandling av studenter vid Högskolan i Skövde*.

En enkät angående förekomsten av kränkningar och diskriminering vid Högskolan genomfördes under våren 2003. Enkäten riktade sig både till studenter och anställda och resultatet användes som underlag vid upprättandet av handlingsplanen för likabehandling gällande 2003-2004.

En ansvarskommitté för likabehandling har bildats med syfte att agera rådgivande till rektor i händelse av anmälningar rörande *Lagen om likabehandling av studenter i högskolan*. I samband med att organisationen runt likabehandlingsarbetet har fastställts har även stödpersoner bland studenterna utsetts och utbildats. Dessa stödpersoner ska kunna stötta inblandade i eventuella kränkings- och diskrimineringsärenden. All personal på Högskolan har erbjudits en utbildning om likabehandlingslagen. En mångfaldsvecka har anordnats där bland annat information samt seminarier om likabehandling har erbjudits alla studenter.

Informationssidor på webben om Jämställdhet, mångfald och likabehandling har utvecklats under året och studenterna har i olika sammanhang såsom i fadder- och ambassadörsutbildningar informerats om detta. Informationsmaterial om Högskolan har granskats ur ett mångfaldsperspektiv och en strävan har funnits att relevant material ska innehålla information om och spegla mångfalden inom verksamheten.

Frågor om förekomsten av kränkningar och diskriminering på Högskolan har som standard förts in i det allmänna utvärderingsformulär som skickas ut till programstudenter inför nationella utvärderingar.

Kommentar

Högskolan har en fortsatt jämn könsfördelning inom naturvetenskaplig och teknisk utbildning vilket till stor del beror på en målmedveten satsning på motiverade inslag av humanvetenskap inom ett flertal tekniska utbildningsprogram. Satsningarna som har inletts för att rekrytera fler manliga studenter till lärar- och vårdutbildning har gett visst resultat men fler insatser behövs för att skapa en jämnare könsfördelning.

Trenden med det sjunkande antalet kvinnliga studenter inom datavetenskapliga utbildningar är ett nationellt problem. Totalt sett minskar antalet sökande kraftigt och hösten 2003 var antalet sökande till datautbildningar rekordlåg. Kvinnor antas ha drabbats hårdare när den så kallade IT-bubblan sprack och de tros därmed vara försiktigare när det gäller att välja utbildningar inom området. På sikt tror dock olika bedömare att efterfrågan på bland annat programmerare och systemvetare kommer att öka eftersom IT-sektorn kommer att expandera i många år framöver. Åtgärder att åter öka andelen kvinnor inom datavetenskapliga utbildningar bör därför prioriteras på Högskolan.

Högskolan har under året anställt en manlig professor vilket innebär att utfallet gentemot det 20 procentiga målet blev 14 procent. Utvärdering av rekryteringsmålet för kvinnliga professorer kan dock göras först år 2004. Rekryteringsmålet för kvinnliga lektorer har inte uppnåtts då utfallet mot det 50 procentiga målet endast blev 33 procent. Möjligheten att rekrytera forskarutbildade kvinnliga lärare är begränsad, då verksamheten vid Högskolan har sin tyngdpunkt inom tekniskt vetenskapsområde. Snedfördelningen mellan könen i denna kategori är sedan tidigare stor så ytterligare arbete krävs för att minska skillnaden inom de olika ämnesområdena. Den ökande andelen kvinnliga forskarstuderande inom området gör ändå att förhoppningen finns om en bredare rekryteringsbas i framtiden.

Männen dominerar inom den grupp av personer som innehar ledande befattningar vid Högskolan. På drygt en tredjedel av de högre chefsbefattningarna finns kvinnor vilket föranleder ytterligare arbete med att minska snedfördelningen mellan könen. Även här finns förhoppningen om att en ökande andel disputerade kvinnor ska öka möjligheten att rekrytera kvinnor till ledande befattningar i framtiden.

En aktiv satsning på att rekrytera kvinnor på högre akademiska poster görs genom att Högskolan har valt att delta i projektet IDAS som har initierats av SUHF (Sveriges universitets- och högskoleförbund). En kvinnlig prefekt från Högskolan ingår i det nätverk som har bildats med syfte att stimulera kvinnor att söka och ta höga akademiska poster. I framtiden förväntas deltagande i projektet bland annat ge kunskaper i att identifiera kvinnor till ledande positioner, deltagande i olika utvecklingsaktiviteter, arbete med ledarstöd och arbete med förbättrade avancemangsmöjligheter.

Organisationen runt arbetet med likabehandling har byggts upp under året och en god beredskap finns i händelse av att anmälningar eller ärenden som kan kopplas till likabehandlingslagen inkommer. Det främjande arbetet har också påbörjats via genomförda och planerade kartläggningar samt genom olika utbildningsinsatser. Högskolan är därmed väl rustad för att förebygga och hantera förekomsten av framtida diskriminerings- och kränkingsärenden.

2.6 Personal

Vid Högskolan fanns i december 2003 totalt 453 personer anställda motsvarande 424 heltidsarbeten. Sammansättningen av personalen i förhållande till de föregående tre åren framgår av Tabell 6 nedan.

Tabell 6: Personal per kategori (heltidsekvivalenter per 31 december)

Kategori	2000	2001	2002	2003
Professor*	7	11	11	12
Lektor	55	56	55	59
Adjunkt	70	71	70	71
Gästlärare	41	55	87	83
Lärarpersonal totalt	173	193	223	225
Doktorander	34	34	49	65
Amanuenser	14	29	15	6
Teknisk/administrativ personal	89	95	105	112
Bibliotekspersonal	14	14	16	16
Anställda totalt	324	365	408	424

* Inklusive adjungerad professor och gästprofessor

Antalet anställda har ökat med 16 heltidsekvivalenter under året. Lärarna har ökat med 2 heltidsekvivalenter, forskarstuderande med 7, administrativ personal med 7 (varav 5 är vikariat).

Skillnaderna i antalet doktorander och amanuenser förklaras av att forskarstuderande tidigare först anställdes som amanuenser under två år. Från och med budgetåret 2002 anställs de forskarstuderande som doktorander så snart de är inskrivna. Ett flertal amanuenser har också fått doktorandanställning under 2003.

Lärartätheten har ökat något i jämförelse med föregående år. Antalet helårsstudenter per undervisande anställd är 18,2 mot 18,4 året före.

Av personalen totalt är nära hälften (49,6 procent) kvinnor; motsvarande siffra föregående år var 49 procent. En viss snedfördelning finns dock inom de olika kategorierna. Merparten av lektorerna är män medan kvinnorna överväger bland adjunkterna. Männen är även fler inom gruppen forskarstuderande (doktorander och amanuenser) men andelen kvinnor inom forskarutbildningen har ökat markant under senare år. Majoriteten av den administrativa personalen är kvinnor. Ytterligare kommentarer görs i avsnittet Jämställdhet där även Högskolans rekryteringsmål för kvinnliga lärare redovisas.

Andelen lärare med doktorsexamen vid lärosätet har ökat till 46 procent inom kärngruppen professorer, lektorer och adjunkter. Motsvarande siffra föregående år var 43 procent. Inom lärargruppen totalt är andelen disputerade 34 procent mot 31 procent år 2002.

Grupperna teknisk/administrativ personal samt bibliotekspersonal utgör, liksom år 2002, 30 procent av det totala antalet anställda. Medelåldern hos de anställda i förhållande till föregående år är oförändrad, 42 år.

2.7 Kompetensförsörjning

Återrapportering

Enligt regeringsbeslut (Rb 37 2003-06-18 Fi 2003/3537) ska varje myndighet redovisa i vilken omfattning myndighetens mål för kompetensförsörjningen under 2003 har uppnåtts, samt vilka mål som gäller för myndighetens kompetensförsörjning under 2004 respektive 2005-2006.

Redovisningen baserar sig på tre övergripande kompetensnivåer:

- ledningskompetens (rektor, prefekter och administrativa chefer)
- kärnkompetens (handläggare och lärare)
- stödkompetens (administrativa assistenter och personal inom teknisk service)

Redovisningen fokuserar på personalens åldersstruktur, könsfördelning, löneutveckling och rörlighet inom och mellan de övergripande kompetensnivåerna.

Redovisning av måluppfyllelsen och vidtagna åtgärder för kompetensförsörjningen 2003

Det uppsatta målet för 2003 enligt föregående års redovisning var att verka för en fortsatt god löneutveckling; att genom lönebildningen motverka den höga rörligheten i de yngre åldersgrupperna. Målet var även att fortsatt verka för en jämställd löneutveckling och en eliminering av osakliga löneskillnader.

Lönebildningen under 2003 har bidragit till att rörligheten i de yngre åldrarna har minskat. En annan faktor som bidragit till den minskade rörligheten är arbetsmarknadssituationen. Lönebildningen har även bidragit till en mera jämställd löneutveckling. Inom samtliga kompetensnivåer har kvinnors löneutveckling under 2003 varit bättre än männens.

Med anledning av att rörligheten i de yngre åldrarna har minskat så är genomsnittsåldern för samtliga anställda i förhållande till föregående år i princip oförändrad och låg i jämförelse med riket.

En ledarskapspolicy har framtagits under året i vilken det ges utrymme för alla arbetstagare att anmäla sitt intresse för ledarskapsutveckling.

Ett aktivt arbete med att öka den etniska och kulturella mångfalden bedrivs bland annat genom en hög medvetenhet vid rekrytering av personal.

Redovisning av mål för 2004 och 2005-2006

Målet är att öka andelen yngre kvinnor i ledningsfunktion på lång sikt. Statistiken visar att genomsnittsåldern för kvinnor i ledningskategorin är mycket högre än för män inom samma grupp. Antalet kvinnor inom ledningskategorin bör även utökas och bör beaktas vid tillsättning av ledare. Arbetet med att rekrytera kvinnliga professorer och lektorer är ytterligare ett långsiktigt mål liksom fortsatt arbete med att öka den etniska och kulturella mångfalden inom samtliga kompetenskategorier.

Ett mål är att marknadsföra Högskolan som en attraktiv arbetsplats och därmed attrahera lärare och forskare inom konkurrensutsatta områden att söka sig till lärar- och forskaruppdrag vid Högskolan.

2.8 Sjukfrånvaro

Åtterrapporering

Enligt en ny bestämmelse i förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag ska myndigheterna fr o m den 1 juli 2003 redovisa uppgifter om anställdas sjukfrånvaro i årsredovisningen. Uppgift ska också lämnas om vilka åtgärder som har vidtagits för att minska och förebygga ohälsan.

I nedanstående tabell redovisas de anställdas totala sjukfrånvaro i förhållande till den totala ordinarie arbetstiden. Vidare redovisas andel av totala sjukfrånvaron som uppgår till 60 dagar eller mer. I tabellen redovisas också sjukfrånvaro fördelat på kön och ålder i förhållande till respektive grupps sammanlagda ordinarie arbetstid.

Tabell 7: Sjukfrånvaro i procent inom respektive personalkategori. Andel långtidssjuka (60 dagar eller mer) är presenterad som andel av alla sjukskrivna.

Personalkategori	1/7 2003 – 31/12 2003	Hela 2003
Totalt	3,3	3,3
Andel långtidssjuka	71,0	73,3
Kvinnor	3,3	3,4
Män	3,2	3,2
Anställda -29 år	1,0	0,9
Anställda 30-49 år	3,9	3,9
Anställda 50 år -	3,7	3,6

Högskolan arbetar kontinuerligt med att sänka sjukfrånvaron. Den förhållandevis låga sjukfrånvaron kan förklaras i Högskolans aktiva arbete med rehabilitering och att finna lösningar för omplacering etc. En hög andel av de långtidssjukskrivna har ej arbetsrelaterad sjukfrånvaro.

2.9 Lokaler

Den verksamhet inom avdelningen för campusfrågor som rör lokaler består dels av arbetsuppgifter som är knutna till den löpande driften, dels till planering och genomförande av beslutade projekt samt därutöver lokalförsörjningsfrågor.

Den löpande driften bygger på ett nära samarbete mellan hyresgästen Högskolan och berörd fastighetsägare. För närvarande äger Akademiska Hus AB, Kalkstenen AB och Mörkebacken AB huvuddelen av fastigheterna inom campusområdet.

En tydlig ansvarsfördelning och en aktiv dialog mellan hyresgäst och fastighetsägare liksom korta och effektiva beslutsvägar är avgörande för att avdelningen ska kunna leva upp till de krav som verksamheten ställer.

Vissa funktioner såsom lokalvård och bevakning, teknisk såväl som personell, utförs av kontrakterade externa entreprenörer. Liksom fastighetsdriften kräver även denna verksamhet ett nära samarbete mellan beställaren och uppdragstagaren.

Några projekt och åtgärder gällande lokalerna inom campusområdet som genomförts alternativt påbörjats under 2003 beskrivs nedan.

Ny restaurang

Ombyggnaden av Götasalen, som i tidigare skeden varit gymnastiksal och även högskolebibliotek, har nu slutförts. Den nya högskolerestaurangen driftsattes i augusti. En mötesplats centralt inom campusområdet för både personal och studenter finns därmed tillgänglig. Förutom att fungera som restaurang finns möjlighet att utnyttja lokalen för föreläsningar, tentamina och andra aktiviteter. Den publika delen är tillgänglig för studenterna som mötes- och studieplats även när restaurangen inte är öppen.

Studentkåren med flera i nyrenoverade lokaler

Studentkårens kansli, Akademibokhandeln och de föreningar som är knutna till studentkåren har nu tillgång till renoverade och ombyggda lokaler i hus C. En ändrad planlösning har bidragit till ändamålsenliga och funktionella lokaler. Därutöver har Akademiska Hus förbättrat tillgängligheten genom att installera en personhiss i huset. Även Studenthälsans verksamhet har fått bättre betingelser tack vare de byggnadsåtgärder som genomförts i hus C.

Fortsatt renovering av hus A

Korridorer, trapphus, personalrum och vissa arbetsrum har under året målats om. Byggnadsändringar har gjorts i syfte att förbättra lokalernas funktion. Renovering av korridormöbler har påbörjats liksom en satsning på en förbättring av ljusergonomin i lokalerna.

Datorsalar i hus E

Ett par lärosalar har byggts om och anpassats för att fungera som datorsalar. Lysrörsarmaturer av traditionell typ med nedåtriktat ljus har därvid ersatts med flimmerfria ljuskällor som ger indirekt ljus.

Videokonferensstudio i biblioteket

En videokonferensstudio har tagits i bruk inom högskolebiblioteket. Förutsättningar har därmed skapats för att erbjuda flera kurser på distans och att deltagande i möten och konferenser på annan ort kan ske från studion eller från flera andra lokaler inom campus.

Övrigt

Miljöarbetet med att förbättra hanteringen av sopor, utöka antalet fraktioner, omhänderta elektronikskrot och annat riskavfall fortsätter. I samarbete med fastighetsägarna har en inventering av lokalerna påbörjats med syfte att vidta åtgärder som underlättar hanteringen för berörd personal. Anställda och studenter ska också ges bättre möjligheter till källsortering av avfallet.

Högskolans pågående omorganisation kommer att medföra vissa ombyggnationer och anpassning av lokalerna. Planerat är också ett visst lokaltillskott medan andra lokalytor sägs upp.

2.10 Högskolebiblioteket

Åtterrapporing

Universitet och högskolor ska i anslutning till årsredovisningen vart fjärde år redovisa lärosätets publicering i internationellt erkända tidskriftsserier eller andra publiceringsformer med referee-system. I årsredovisningen ska en redovisning ges per vetenskapsområde och omfatta publicering 2003, om möjligt med jämförelsedata för 2001 och 2002.

Det moderna IT-samhällets förädling till kunskapsamhälle är beroende av en väl fungerande biblioteks- och informationsförsörjning. Avancerade färdigheter i att söka, värdera och sovra information är viktiga mål för högre utbildning. Det gäller för studier i grundutbildningen lika väl som för det livslånga lärandet som följer därefter i yrkeslivet.

Högskolebiblioteket, som i första hand ger informationsservice åt Högskolans anställda och studenter har även ett stort antal externa låntagare. Biblioteket som förmedlar mer än traditionella bibliotekstjänster har ambitionen att utvecklas till ett "learning resource centre". I riktlinjerna för verksamheten framhävs att en växande informationsflod ställer krav på nära samarbete mellan bibliotek och institutioner samt enskilda lärare.

Högskolans samtliga aktörer ska medverka för att främja bibliotekets roll som social, kulturell och intellektuell miljö och som mötesplats över ämnesgränserna. Högskolans bibliotek ska medvetet samverka med lärarna som en pedagogisk resurs inom grundutbildning samt utgöra en kvalificerad resurs för forskning och forskarutbildning. Medieanskaffningen ska i huvudsak följa verksamhetens inriktning.

Bokbeståndet har ökat till knappt 104 000 volymer och tidskrifterna omfattar 421 titlar i pappersform och 6 000 i digital form. Pappersburna titlar ersätts där så är möjligt med elektroniska versioner. Den samlade utlåningen uppgår till drygt 69 000 lån en ökning med knappt 9 procent sedan förra året.

I Tabell 8 presenteras några centrala data från biblioteksverksamheten under en femårsperiod.

Tabell 8: Biblioteksverksamheten

Funktion (motsv.)	1999	2000	2001	2002	2003
Accession (antal)	3 900	6 512	5 648	4 801	4 283
Fjärrinlån (antal)	5 209	4 959	4 617	5 410	4 836
Utlåning (antal)	46 159	51 352	55 775	57 408	62 634
Fjärrutlån (antal)	99	503	603	1 019	1 964
Samlad utlåning (antal)	51 368	56 814	60 995	63 837	69 434
Volymer	83 000	89 512	95 196	99 997	104 280
Tidskrifter	4 000	3 966	4 466	5 360	6 421
därav elektroniskt	3 500	3 500	4 000	4 921	6 000
tillgängliga tidskrifter					
Medelsförbrukning* (tkr)	8 400	8 995	10 697	8 771	9 969

* Exklusive lokalkostnader

Lån, besök

Under femårsperioden har lånen ökat med ca 39 procent. I första hand beror ökningen på att biblioteket allt mer integreras i grundutbildningen och att forskningen expanderar. Fjärrinlånen har minskat med 11 procent sedan år 2002, medan fjärrutlånen ökat med drygt 50 procent. Biblioteket är Högskolans mötesplats. Antal besökare per dag ligger på ett genomsnitt av knappt 1 000 under terminstid.

Accession

Förvärvet av nya böcker uppgick till 4 283 volymer. God medieförsörjning är en nödvändighet i uppbyggnaden av informationsförsörjningen på ett ungt högskolebibliotek.

Pedagogisk resurs

I de mål för den grundläggande högskoleutbildningen som infördes år 2001 i högskolelagens första kapitel § 9 ("målparagrafen") nämns förmågan att "söka och värdera kunskap på vetenskaplig nivå" och att "följa kunskapsutvecklingen". Högskolebiblioteket arbetar efter lagens intentioner och har byggt upp en omfattande pedagogisk verksamhet. Biblioteket ger sedan 2001 en 1-poängskurs i informationskompetens för programstudenterna. Utbildningen består av tre delar som sträcker sig över hela programtiden. Kurser i informationskompetens ges årligen på doktorandnivå (3 poäng). En distanskurs på 5 poäng i informationskompetens utvecklades av undervisningsansvarig bibliotekarie gavs vårterminen 2003. Under året deltog 1 955 studenter och 16 doktorander i någon form av undervisning i informationskompetens.

Biblioteket har även gett föreläsningar i informationskompetens i pedagogikutbildningen för Högskolans lärare. Två bibliotekarier har under året deltagit i den pedagogiska grundkursen (5 poäng) för högskolelärare. För att möta studenternas behov av handledning inför examensarbeten och uppsatser har "sökverkstaden" varit bemannad med bibliotekarie som stöd i informationsprocessen. Högskolebibliotekets pedagogiska arbete har uppmärksammats i fackkretsar. Undervisningsansvariga har inbjudits till bibliotekskonferenser och studiedagar på högskolebibliotek för att informera om innehåll och metodik i informationskompetenskurserna.

Det virtuella biblioteket

Samtidigt som de traditionella uppgifterna i biblioteket kvarstår, utvecklar biblioteket ständigt tillgängligheten och tillgången till de elektroniska informationsresurserna. Utöver access på campus har anställda och studenter möjligheten att från hemmet söka information i de kommersiella databaserna. En förbättring som är särskilt värdefull för distansstudenterna. Bibliotekets hemsida har utökats med riktad information till distansstudenterna.

En blygsam satsning på E-böcker i form av handböcker och referenslitteratur har skett under året. Länkkatalogen, med enbart kvalitetsvärderade fria informationskällor på Internet har utökats och omfattar nu 5 000 ämnesindelade sökingångar. Den är ett kvalificerat hjälpmedel i den ofta snabba jakten på färsk information. Den nationella samverkan kring upphandlingen av databaser i samarbete med BIBSAM (Kungliga bibliotekets samordningsorgan för den nationella informationsförsörjningen) fortsätter. En del av databaserna upphandlas fortfarande på lokal nivå. 6 000 tidskrifter är nu tillgängliga i digital form.

Studiebesök

Åtskilliga besökare från högskole- och folkbibliotek, lärcentra, gymnasier, föreningar och politiska partier har fått visningar och information om bibliotekets verksamhet.

Kvalitetsarbete

Högskolestyrelsens riktlinjer följs och biblioteket är nu inne i den tredje kvalitetscykeln. I förstudien till Kvalitetsutveckling och kvalitetsmodeller för högskolans bibliotek av Göran Gellerstam (Högskoleverkets rapportserie 2002:6 R), framhålls Skövde som ett intressant exempel på kvalitetsarbete i högskolebibliotek.

Samverkan med det omgivande samhället

Biblioteket deltar i biblioteks nätverket (Nätverk för kunskap) för regionen Västra Götaland, en samverkan mellan högskole-, region- och folkbibliotek.

En 5-poängs distanskurs i informationskompetens som i första hand har utvecklats för lärcentra i Gullspång och Karlsborg är exempel på samarbete med folkbiblioteken i regionens norra del. Kursen ingick som en del i ett regionalt utvecklingsprojekt "Bryggan" och var även en del av Högskolans ordinarie kursutbud. Intresset har varit stort och resultatet gott med en genomströmning på 67 procent.

Bibliotekarier och bibliotekschef har medverkat vid regionbiblioteksträffar och informerat om högskolan och högskolebiblioteket. Lärcentra har bjudits in för information om högskolebibliotekets verksamhet. Viss samverkan sker med Gothia Science Park.

Uppdragsutbildningar har getts genom förmedling av Externa kontakter och institutionen för hälso- och vårdvetenskap. Högskolebibliotekets externa kunder är många och informationsresurserna är en förstärkning för närregionen.

Vetenskaplig publicering 2003

Antalet publicerade arbeten för 2003 uppgår till 122 stycken. Inga jämförelsedata finns för 2001 och 2002. De konferenspublikationer som redovisas här är till största delen vetenskapligt granskade medan monografin inte är det.

Tabell 9: Antal publicerade arbeten 2003 fördelade på artiklar i tidskrifter med peer review granskning, konferensproceedings och monografier

Vetenskapsområde	Artiklar i tidskrifter med referee-system		Konferenser		Monografier
	Internat.	Nat.	Internat.	Nord., Nat.	
Humanistiskt / Samhällsvetenskapligt	18	1	10	5	1
Naturvetenskapligt	6	1			
Medicinskt*	10	1			
Tekniskt	20		40	9	
Totalt	54	3	50	14	1

* Omvårdnad

3 Grundutbildning

Från 2002 års rekordökning i antal helårsstudenter, så minskade antalet med 0,3 procent förra året. Volymen på nya utbildningsregistreringar ligger således kvar på en hög nivå. Inom utbildningsområdet naturvetenskap/teknik går antalet helårsregistreringar tillbaka med 10,4 procent. Halva denna tillbakagång beror på omklassificering av kurser från naturvetenskap till medicin.

Programutbudet var i stort sett oförändrat, dock med en ökning av antalet magisterprogram. Nya program för 2003 är politices magisterprogram, byggingenjör och avancerad specialist-sjuksköterska. Antalet registrerade programstudenter ökade med 6,9 procent, däremot minskade söktrycket på program från 1,3 till 1,2 förstahandssökande per plats.

Utbildningens tillgänglighet har blivit större genom ett ökat inslag av mer flexibla utbildningsformer. Antalet fristående kurser ökade med 56 procent jämfört med föregående år. Av det totala antalet helårsstudenter utgjorde de på fristående kurs 32 procent. Antalet anmälningar till fristående kurser har under 2003 ökat med 17 procent jämfört med föregående år. Kurserna har i större utsträckning än tidigare getts på kvällstid, helger eller som sommarkurser. Distansutbildningen inom ramen för Nätuniversitetet har mer än tredubblats och omfattade 58 helårsstudenter.

De två basår som Högskolan erbjudit som behörighetsgivande förutbildning har slagits samman till ett kombinerat naturvetenskapligt tekniskt basår. Antalet helårsstudenter återhämtade sig något jämför med 2002 års låga notering. Ingen högskoleintroducerande utbildning har getts och redovisas därför ej.

Den poänggivande uppdragsutbildningen minskade med 33 procent under 2003, sett till antalet anmälningar. Den minskade volymen förklaras till en del av att uppdragsutbildning riktad mot personal inom skola och barnomsorg minskat då Högskolans personella resurser inom området i hög grad engagerats inom den expanderande lärarutbildningen.

Antalet utbytesavtal med utländska universitet ökade med 14 och uppgick till 110 avtal vid 2003 års slut. Antalet utresande studenter minskade med 3 procent till 96 studenter. Samtidigt ökade antalet inresande studenter från föregående år med 36 procent och uppgick till 156 studenter. Antalet kurser på annat språk än svenska minskade med 8 procent under året.

Under 2003 har lärarutbildningen utvärderats av högskoleverket med anledning av Högskolans ansökan om att ge lärarexamen. Utvärderingen gav Högskolan beröm för samarbetet med kommunerna och hur skolperspektivet är integrerat i utbildningen. Högskolan hade dock för få kompetenta lärare i pedagogik. Under våren 2004 ska Högskolan visa på vidtagna åtgärder innan beslut fattas.

Under året har ämnena informationssystemutveckling och socialpsykologi utvärderats av Högskoleverket. Slutrapporten från dessa ämnesgranskningar kommer att publiceras under januari 2004. I slutrapporten för högskoleingenjörutbildningar som publicerades i början av maj ifrågasattes högskoleingenjörsexamen som examensbenämning för två av Högskolans program: industriellt ledarskap och programvaruteknik. Positiva omdömen från bedömargruppen var hur Högskolan hanterar de sviktande matematikförkunskaperna och för den magisterutbildning som drivs i samverkan med engelska universitet.

Den pedagogiska utbildningen för lärare och doktorander är i stort sett oförändrad från föregående år. Under 2003 avslutade 27 anställda sin högskolepedagogiska utbildning, medan 30 påbörjade densamma. Studenterna har fortsatt starkt inflytande genom representation i de nya organ som inrättats i samband omorganisationen i början på 2003. Studentkåren har även varit representerad i rektors möten med prefekterna.

3.1 Regeringens utbildningsuppdrag

Helårsstudenter

Verksamhetsmål

Antalet helårsstudenter 2003 totalt och inom de naturvetenskapliga och tekniska utbildningsområdena bör öka i förhållande till 2002.

Inom det konstnärliga utbildningsområdet design kan Högskolan högst avräkna 60 helårsstudenter.

Antalet helårsstudenter inom grundutbildningsuppdraget uppgår kalenderåret 2003 till 4 091, varav 1 681 inom de naturvetenskapliga och tekniska utbildningsområdena. År 2002 uppgick antalet helårsstudenter till 4 105 (inklusive utbildning inom NT-svux och Nätuniversitet som dock finansierades med särskilda anslag). Antalet studenter inom naturvetenskap och teknik uppgick föregående år till 1 877.

Under budgetåret utgörs 41 procent av verksamheten inom grundutbildningsuppdraget av utbildning inom naturvetenskap och teknik. Andelen har minskat något jämfört med föregående år då motsvarande siffra var 46 procent.

Inom det konstnärliga området design redovisar Högskolan 49 helårsstudenter.

Utvecklingen per utbildningsområde under en jämförelseperiod redovisas i avsnitt 3.5, helårsstudenter och helårsprestationer.

Kommentar

I resultatet för 2003 saknades 14 helårsstudenter i förhållandet till målet i regleringsbrevet. När det gäller målet för antalet helårsstudenter inom naturvetenskap och teknik saknas 196 helårsstudenter. Halva nedgången beror på att kurser i biomedicin har klassificerats om från utbildningsområdet naturvetenskap till medicin. På grund av det relativt höga antalet helårsprestationer och att den sammantagna andelen studenter på utbildningsområdena naturvetenskap, teknik, medicin och vård är relativt stor kan Högskolan för 2003 avräkna hela takbeloppet.

3.2 Utbildningsutbud

Åtterrapporering

Universitet och högskolor ska i årsredovisningen redovisa och kommentera väsentliga förändringar i förhållande till föregående år i utbildningsutbudet och avvägningen mellan kurser och program.

Utbudet av olika utbildningsformer har ökat i förhållande till år 2002. Under budgetåret erbjöds 59 grundläggande program (inklusive inriktningar), tolv magisterprogram och fem specialistprogram för sjuksköterskor (Tabell 10).

Antalet fristående kurser som givits omfattar 423; vissa av dessa erbjöds kvälls- eller helgtid, sommartid eller som distansutbildning (utbildning inom Nätuniversitetet redovisas mer ingående i avsnitt 3.9).

I Högskolans utbildningsutbud ingår även ett basårsprogram (se 3.8).

Tabell 10: Utbildningsutbud (antal erbjudna program/kurser)

	2000	2001	2002	2003
Grundläggande program (inkl inr)	46	54	59	59
Magisterprogram	8	8	9	12
Specialistprogram för sjuksköterskor	6	7	8	5
Fristående kurser	186	206	272	423
varav utbildning kvälls- och helgtid	21	18	37	40
varav sommarkurser	8	13	20	20
varav distanskurser	1	1	10	22
Basårsprogram	2	2	2	1
Entreprenörsutbildning	-	1	1	1

Läroutbildningen har sedan fem år tillbaka bedrivits i samarbete med Göteborgs universitet. Under 2003 har utbildningen granskats av Högskoleverket. Resultatet är mycket positivt men viss förstärkning av pedagogikämnet krävs för att examensrätt ska erhållas. Det arbetet har pågått under hösten 2003 med bland utlysning av en tjänst som professor i pedagogik. Beslut från HSV väntas i mars/april 2004. I samarbete med rektorer vid gymnasieskolorna i Skaraborgsregionen har grundläggande pedagogisk utbildning (40 p) för en grupp yrkeslärare utan behörighet (ca 35) skapats. Denna genomförs parallellt med den reguljära läroutbildningen. Mötet mellan äldre och unga, praktik och teori har utgjort en positiv kraft i utbildningen enligt både lärare och studenter. Söktrycket är mycket gott och torde vara bland det bästa i landet om man jämför med motsvarande sökalternativ. Cirka 30 av de lärostudenter som påbörjade läroutbildningen vid starten ht 1999 genomförde sitt examensarbete i läroutbildningen ht 2003. Externa examinatorer har bedömt kvaliteten som mycket god.

Högskolans utbildningsutbud förnyas ständigt. Ambitionen är att i samverkan med arbetslivet utforma utbildningar som är attraktiva för studenterna och samtidigt svarar mot arbetsmarknadens behov. Tre nya program inom dataspelsutveckling erbjöds hösten 2003. Vidare gavs för första gången ett politices magisterprogram samt ett byggingenjörsprogram, det sistnämnda i samarbete med Chalmers Lindholmen. En ny påbyggnadsutbildning för utbildade distriktsköterskor, avancerad specialistsjuksköterska, startades också.

Tabell 11 belyser hur Högskolans utbildning är fördelad på studenter som läser program och fristående kurser. Med fristående kurser menas den del av kursutbudet som inte är direkt beräknad för programstudenter. Med yrkesprogram avses program som leder till möjligheten att ta ut

en yrkesexamen; vid Högskolan erbjuds program som avslutas med högskoleingenjörsexamen, sjuksköterskeexamen, barnmorskeexamen, specialistsjuksköterskeexamen samt lärarexamen. Allmänna program leder till möjligheten att ta ut en generell examen; högskole-, kandidat- eller magisterexamen.

Tabell 11: Registrerade studenter i olika typer av studier (%)

Studietyper	2000	2001	2002	2003
Andel studenter i yrkesprogram	34	35	30	29
Andel studenter i allmänna program	43	43	44	39
Andel studenter i fristående kurser*	23	22	26	32

* Studenter som läser fristående kurser inom eller vid sidan av programstudier inräknas inte.

Högskolans struktur - med en stark inriktning mot längre yrkesinriktad utbildning som ska kunna leda till magisterexamen - gör att andelen programstudenter blir förhållandevis stor. Under året har dock andelen registrerade studenter i fristående kurser ökat med sex procentenheter. Detta förklaras av ett ökat utbud av kurser samt satsningar på större tillgänglighet till utbildning för redan yrkesverksamma, bland annat i form av fler kurser på kvälls- och helgtid samt på distans. Andelen helårsstudenter i fristående kurser är också högre än föregående år, 25 procent under budgetåret mot 23 procent år 2002.

Utbildningsutbudets fördelning vad gäller fördjupningsnivå visas i Tabell 12. Två tredjedelar av de erbjudna kurserna är, liksom föregående år, på grundläggande nivå (A och B). Andelen kurser på de olika fördjupningsnivåerna är också oförändrad, med drygt 20 procent av kurserna på C-nivå och drygt 10 procent på D-nivå.

Tabell 12: Andel kurser på olika nivåer (%)

Nivå	2000	2001	2002	2003
A och B	69	67	67	66
C	24	20	21	22
D	7	13	12	12

Högskolan erbjuder också uppdragsutbildning inom ett antal kompetensområden. Vidare redovisning lämnas i avsnitt 3.11.

Kommentar

Utbildningsutbudet har ökats och breddats. Flera nya utbildningsprogram har startat och en markant ökning har skett av antalet erbjudna fristående kurser. I samverkan med avnämarna bedrivs en ständig process för förändring och utveckling av lärosätets utbildningar. Sammanhållna utbildningsprogram står för huvuddelen av utbildningsutbudet men under året har andelen fristående kurser ökat. Ökningen förklaras av en medveten satsning på flexibla utbildningsformer för att öka tillgängligheten till högre utbildning. Två tredjedelar av de kurser som erbjuds är på grundläggande nivå (A och B) medan resterande del utgörs av utbildning på fördjupningsnivå (C och D).

3.3 Rekrytering

Verksamhetsmål

- *Vi ska öka med 300 helårsstudenter per år.*
- *Vi ska öka antalet första- till tredjehandssökande på samtliga utbildningar.*
- *Vi ska öka den etniska och sociala mångfalden bland studenter vid Högskolan.*
- *Vi bör arbeta långsiktigt med rekrytering för att tidigt väcka intresset till högre studier och därigenom säkra vårt framtida rekryteringsunderlag.*
- *Vi ska bidra till att höja utbildningsnivån i närregionen.*

Som långsiktigt mål gäller också att hälften av en årskull ska ha börjat läsa på högskolan vid 25 års ålder. Högskolan i Skövde arbetar med rekrytering av studenter på ett strukturerat sätt och arbetet bedrivs genom samverkan mellan Högskolans administrativa enheter, institutionerna och studenterna. Vissa rekryteringsåtgärder syftar till att direkt öka rekryteringen till Högskolan medan andra har som mål att långsiktigt öka intresset för högre studier. Prefekternas ansvar för rekrytering av studenter har under de senaste åren tydliggjorts och betonats av högskoleledningen.

Åtterrapporing

Universitet och högskolor ska i årsredovisningen ange vilka åtgärder som vidtagits för att stimulera ungdomar att välja högre utbildning.

Regeringen har i regleringsbrev för 2002 uppdragit åt universitet och högskolor att senast den 31 december 2002 upprätta handlingsplaner för att aktivt främja och bredda rekryteringen till högskolan. Av årsredovisningen ska framgå vilka åtgärder respektive lärosäte vidtagit med anledning av dessa handlingsplaner. Redovisningen ska analyseras och kommenteras.

Vissa förslag i Högskolans handlingsprogram från år 2000 för ökad mångfald vid studentrekrytering jämte åtgärder för att underlätta högskolestudier har genomförts under året. Dessa är Högskolans Dag, Föräldramöten i åk 9, Prao i åk 8, Ungdomsreferensgrupp samt att en mötesplats har inrättats i form av Högskolans restaurang. Se detaljerad information om dessa åtgärder nedan.

Ansvar för rekrytering

Prefekten vid varje institution har det yttersta ansvaret för att institutionen når de uppställda målen när det gäller att rekrytera studenter till utbildningarna. Förutom de resurser som avsätts på institutionsnivå finns en central funktion för rekrytering inom forsknings- och utbildningskansliet. Den centrala funktionen ska varje år sammanställa en handlingsplan för de centrala rekryteringsinsatserna och ansvara för att de planerade aktiviteterna genomförs i samverkan med institutionerna. Den centrala handlingsplanen innehåller i första hand åtgärder som syftar till att rekrytera studenter till grundutbildning. Åtgärder för att rekrytera studenter till påbyggnadsutbildning sker på institutionsnivå.

Målgrupper

Våra primära målgrupper för rekrytering är följande (utan inbördes rangordning):

- Gymnasieelever i åk 3, med prioritering på elever på NT
- Komvux-elever
- Studenter vid folkhögskolor
- Värnpliktiga vid regementen i västra Sverige
- Arbetslösa
- Ungdomar i utlandet (t ex aupairer)
- Reserver på andra lärosäten
- Studenter på lärcentra

Sekundära målgrupper

- Alumner från Högskolan i Skövde och andra lärosäten
- Studenter på högskola
- Yrkesverksamma på företag och i organisationer
- Vidareinformatörer, som till exempel studievägledare och lärare på gymnasieskolor
- Gymnasieelever i åk 1 och 2
- Grundskoleelever

Marknadsföring under 2003

När det gäller studentrekrytering använder vi oss av framförallt tre marknadsföringsmetoder för att bearbeta våra målgrupper. Dessa tre är utskick av informationsmaterial, personliga möten och annonsering. För att göra Högskolan mer känd är det också viktigt att systematiskt presentera allt av nyhetsvärde för olika slags medier. En stor satsning på Högskolans webb har också påbörjats under året och en ny version kommer att lanseras under 2004. Vidare satsade Högskolan på att erbjuda alla nya studenter bostadsgaranti, för att göra studieorten än mer attraktiv för potentiella studenter.

Personliga möten

Rekrytering av studentambassadörer

Vi rekryterar varje år befintliga studenter som vill arbeta som ambassadörer för Högskolan, då en befintlig student är den som bäst vet hur det är att vara student på Högskolan. Ambassadörerna möter våra målgrupper i olika sammanhang och informerar både om högre studier i allmänhet och om utbudet på Högskolan i Skövde i synnerhet. Vi strävar efter att rekrytera ambassadörer med olika bakgrund, i olika åldrar och som läser olika ämnesområden för att spegla mångfalden, i syfte att förmedla den bilden vidare till de grupper de möter. Studentambassadörerna genomgår en relativt omfattande utbildning, i bland annat marknadsföring och presentationsteknik.

Besöksturné

Studentambassadörerna har åkt på en besöksturné för att träffa så många som möjligt i vår målgrupp gymnasieelever i åk 3. Under läsåret 2003 genomfördes ett 50-tal besök på främst gymnasieskolor, Komvux och regementen. Studentambassadörerna har också deltagit i en mängd olika aktiviteter ordnade på Högskolan.

Gymnasiemässor

För att nå gymnasieelever och allmänhet i storstadsområdena, främst Stockholm och Göteborg, deltar Högskolan i Skövde i studentmässor. Vi satsade på en fin monter som grafiskt kommunicerar Högskolans profil. Studentambassadörer arbetade i montern på liknande sätt som ute på skolbesöken. För att locka besökare till vår monter skickade vi ett vykort med erbjudande om utlottning hem till elever i åk 3 i de områden mässan gick.

Öppet hus

I mars genomfördes Öppet hus på Högskolan, då allmänheten bjöds in för att få se Högskolan från insidan. Öppet hus bidrar till att göra Högskolan till en mer självklar del i närregionen. Besökarna fick möjlighet att gå på föreläsningar, se Högskolans utbud, träffa studenter och personal och delta i en rad olika aktiviteter.

Ämnesträffar med gymnasieskolan

Institutionerna vid Högskolan i Skövde har bjudit in elever och lärare på gymnasieskolorna runt om i regionen till träffar. Eleverna har erbjudits möjlighet att delta i laborationer och föreläsningar. Lärare från Högskolan har bjudit in sina ämneskollegor till ämnesträffar vid Högskolan.

Högskolans dag

I mars 2003 genomfördes "Högskolans dag" för första gången, i liten skala. Elever i åk 3 från tre gymnasieskolor bussades hit och fick delta i ett antal informationspass och rundvandring på Högskolan.

Grundskoleprojektet

Högskolan bedriver ett projekt med grundskolan för att främja övergången till högre studier. Projektet, benämnt "Grundskolans elever – våra framtida studenter" är uppdelat i två delar. En del handlar om att nå ut till elever i åk 9 och deras föräldrar i samband med informationen om valet till gymnasiet. Högskolan informerar då om högre studier i allmänhet, men diskuterar också det stundande gymnasievalet och livet efter gymnasiet. Målet är att de som fått informationen ska tänka ett steg längre redan när de väljer gymnasieprogram. Under 2003 har Högskolan besökt alla avgångseleverna på Centralskolan i Töreboda (både de fem klasser som gick ut våren 2003 och de fem klasser som kommer att gå ut våren 2004) och haft besök av sex avgångsklasser från Forsenskolan och Hökensåsskolan i Tidaholm.

Den andra delen av projektet är en prao-vecka på Högskolan där elever i åk 8 och 9 får praktisera i hur det är att vara student. Eleverna besöker Högskolan, träffar studenter och personal och får en förståelse för hur högre studier fungerar. Under en vecka i april hade sex elever från år 9/åk 8 i Skövde och Falköping prao på Högskolan. Ungefär halva tiden hade de gemensamma uppgifter och halva tiden tillbringade de på varsin, i förväg vald, institution.

Under året deltog Högskolan på ett antal mässor där avgångselever från högstadiet fick information om gymnasievalet, bland annat Skövde kommuns gymnasiemässa i Arena Skövde.

Förhoppningen är att projektet ska bidra till en högre övergång till studieförberedande utbildningar på gymnasiet och på sikt även till akademiska studier.

Studiebesök

Högskolans mål är att kunna ta emot alla grupper som har intresse av att se och få veta mer om Högskolan. Besökarna bjuds på information om högre studier i allmänhet, om studier vid Högskolan i Skövde, en rundvandring på skolan och får träffa studenter. Under 2003 hade Högskolan ett tiotal studiebesök.

Möte med vidareinformatörer

För att utveckla relationerna med studievägledare, lärare, skolledare, vägledare på arbetsförmedlingar med flera, genomfördes i februari en årlig mötesdag. Dagen syftade till att diskutera samverkansprojekt, lära känna varandra och varandras vardag, informera om Högskolan och senaste nytt.

Företagsbesök

Högskolan i Skövde genomförde ett 100-tal företagsbesök under 2003. Vid varje besök marknadsför vi våra fristående kurser och lämnar informationsmaterial. I slutet av augusti gjordes dessutom ett utskick via e-post till våra 200 kontakter med en signal om att det fanns platser kvar inom vissa av våra kurser.

Rekryteringsresa till Finland

Under hösten genomfördes en första rekryteringsresa till Finland, särskilt den delen av landet där ett antal gymnasieskolor har svenskspråkig utbildning. I besöket deltog personal och studenter från Högskolan. Under besöket genomfördes besök vid tolv svenskspråkiga gymnasier. Totalt finns 38 svenskspråkiga gymnasieskolor i Finland. Ett 50-tal intresseanmälningar för Högskolans utbildningsprogram mottogs. Dessa har sedan besöken följts upp av inbjudan till Högskolans Öppet Hus. Utbildningskataloger kommer att skickas till samtliga som vid besöket visade intresse för Högskolans programutbud.

Utskick av informationsmaterial

Inför vårens ansökningsperiod sändes Högskolans utbildningskatalog hem till samtliga gymnasister i avgångsklasserna i Västra Götaland, Skåne, Hallands, Jönköpings, Örebro, Värmlands län samt Stockholmsregionen. Alla andra sistaårsgymnasister i landet fick ett vykort som upplyste om att katalogen fanns att beställa. Vidare har vykort och foldrar, specifika för olika program och utbildningar tagits fram och distribuerats till särskilda målgrupper. Brev med inbjudan till studier i Skövde har också sänts till olika kategorier av sökande. Efter urval 1 gjordes ett stort utskick med information hem till reserver på andra lärosäten.

Annonsering

Under våren 2003 syntes Högskolan genom ett antal annonser i olika medier. Vi annonserade bland annat i DNs studentbilaga, Metro i Göteborg, GP och ett antal facktidningar. Vidare satsade Högskolan i Skövde på radio- och tv-reklam. Under sommaren annonserade vi på webben, som ett led i att efterrekrytera studenter. I december gjordes en särskild bilaga om Högskolan som skickades ut till Göteborgs-Postens och Nya Lidköpingstidningens prenumeranter. Syftet med bilagan var dels att öka kännedomen om Högskolan i Västra Götaland, dels att väcka intresse hos potentiella studenter för studier vid Högskolan i Skövde.

Uppföljning av rekryteringsinsatser

Startenkät

Varje höst uppmanar vi alla nya studenter att fylla i en startenkät för att få information om deras bakgrund och hur de upplevde våra marknadsföringsåtgärder. Syftet är att använda resultatet för att vidareutveckla våra marknadsföringsåtgärder. Hösten 2003 fick vi in 549 svar.

Ungdomsreferensgrupp

Under 2003 träffades samlade Högskolan den sk ungdomsreferensgruppen vid två tillfällen. Vid dessa träffar utvärderades bland annat Högskolans utbildningskatalog.

Övriga insatser för att öka rekryteringen under 2003

Mötesplats på campus

Studietiden innefattar inte endast akademiska studier utan också ett socialt liv. Det är därför viktigt att det finns lokaler av sådant slag, att studenterna kan få ett meningsfullt socialt liv på "fritiden". Högskolans lokaler måste kunna erbjuda platser för spontana möten, och som ett led i detta invigdes en högskolerestaurang under 2003.

3.4 Efterfrågan

Åtterrapporering

Efterfrågan på lärosätets utbildningar ska redovisas och kommenteras.

Vårterminen 2003 erbjöds 120 nybörjarplatser på grundläggande utbildningsprogram; motsvarande siffra inför hösten 2003 är ca 1 200. Totalt inkom knappt 8 900 anmälningar till Högskolans program och av dessa var 1 564 anmälningar där utbildning i Skövde placerats som första alternativ. Antalet utbildningsplatser var något lägre inför hösten 2003 än året innan, men trots detta sjönk andelen förstahandssökande totalt till 1,2.

Antal nyregistrerade studenter på grundläggande utbildningsprogram vårterminen 2003 var 118, vilket innebär att över 98 procent av platserna (120) fylldes. Däremot är antalet nyregistrerade studenter i höstens grundutbildningar bara 1 006 vilket ger en förlust på ca 14,4 procent trots att det var många fler efteranmälningar till programmen under sommarhalvåret än föregående året.

Tabell 13: Antal anmälningar och registreringar till utbildningsprogram med start under höstterminen

HT år	Totalt antal anmälningar	varav sök-alternativ 1	Förstahands-sök per plats	Platser	Registrerade program-studenter år 1
1997	16 356	1 564	2,7	575	884
1998	14 700	1 276	2,1	610	943
1999	15 417	1 547	1,8	871	917
2000	12 626	1 391	1,1	1 216	1 076
2001	11 096	1 354	1,3	1 070	1 037
2002	10 702	1 563	1,3	1 220	1 051
2003	8 214	1 428	1,2	1 175	1 006

Källa: Antagningsstatistik från VHS/Högskolans antagningsstatistik

Två utbildningar, simuleringsingenjör och programvaruteknik, med sammanlagt 25 studieplatser fick ställas in pga för lågt söktryck. Trots att totalt antal sökande till dessa utbildningar var 48 st var andelen förstahandssökande extremt lågt; en förstahandssökande till simuleringsingenjör och fem till programvaruteknik.

Trots att antalet sökande totalt fortsätter att sjunka var söktrycket fortsatt högt till Högskolans program i dataspelsutveckling där inriktning design och grafik lockade 9,8 och inriktning design och programmering 3,2 förstahandssökande. Lärarprogrammet med öppet sökalternativ, som var nytt för hösten, fick 3,1 förstahandssökande. Trots att antalet sökande totalt sjönk till sjuksköterskeprogrammet ökade antalet förstahandssökande (1,4) jämfört med 2002 (1,2). Socialpsykologin fortsatte att locka många sökande. Biståndsingenjörprogrammet ökade något både när det gäller förstahandssökande och sökande totalt sett. Positivt var också ekologiprogrammet som fick något flera förstahandssökande.

Antalet anmälningar till Högskolans påbyggnadsprogram fortsätter att öka. Nytt för året är att det är många personer från utlandet som har visat intresse för studier vid lärosätet.

Intresset för Högskolans fristående kurser är fortfarande stort. Antalet sökande till såväl vår- som höstkurser har ökat i jämförelse med föregående år. Till de fristående kurser som givits under året har det inkommit drygt 9 000 anmälningar. En liten ökning har också skett inför vårterminen 2004.

Kommentar

Lärosätet har sin tyngdpunkt på datavetenskap, ingenjörsvetenskap och naturvetenskap. Det nationella söktrycket har minskat på dessa områden, vilket även givit genomslag på Högskolan i Skövde. En positiv trend kan dock märkas speciellt i påbyggnadsutbildningar, där söktrycket fortsätter att öka och lockar numera också sökande från utlandet. Positivt har också sökandesiffror för dataspelsutveckling varit; likaså lockade lärarprogrammets öppna ingång förhållandevis många sökande. Trots att sökandesiffrorna till socialpsykologin gått ner en aning så håller programmet fortfarande sin ställning som ett attraktivt program.

Tabell 14: Antal anmälningar till fristående kurser

År	Vårtermin	Hösttermin	Sommar	Totalt
2000	1 843	4 947	618	7 408
2001	2 056	3 841	620	6 517
2002	2 624	4 439	669	7 732
2003	2 863	5 546	647	9 056
2004	2 912			

Källa: Högskolans antagningsstatistik

3.5 Helårsstudenter och helårsprestationer

Åtterrapporering

Universitet och högskolor ska i årsredovisningen redovisa och kommentera antalet helårsstudenter och helårsprestationer totalt samt uppdelat på grundutbildning inom utbildningsuppdraget och beställd utbildning.

Fördelning av studenter på utbildningar med skilda finansieringsformer framgår av Tabell 15 nedan.

Tabell 15: Antal helårsstudenter och helårsprestationer per finansieringsform 2003

Finansieringsform	Helårsstudenter	Helårsprestationer	Prestationsgrad i procent
Grundutbildningsuppdrag	4 033	3 384	84
Utbildning inom Nätuniversitetet	58	33	57
Uppdragsutbildning	34	54	161
Totalt	4 125	3 471	84

Uppdragsutbildningen presenteras separat (3.11) och ingår inte i avsnittets övriga redovisningar.

Antal helårsstudenter och helårsprestationer under budgetåret, fördelat på de olika utbildningsområden, presenteras i Tabell 16. Kommentarer lämnas i anslutning till tabellerna 16-18 där jämförelse görs med de senaste tre åren.

Tabell 16: Antal helårsstudenter och helårsprestationer per utbildningsområde 2003

Utbildningsområde	Helårsstudenter	Helårsprestationer	Prestationsgrad i procent
Design (D)	49	54	110
Naturvetenskap (N)	364	264	72
Teknik (T)	1 316	1 092	83
Summa NT	1 680	1 356	81
Humaniora (H)	493	375	76
Juridik (J)	151	94	62
Samhällsvetenskap (S)	941	802	85
Summa HJS	1 585	1 271	80
Medicin (M)	251	227	90
Vård (V)	526	508	97
Summa MV	777	735	95
Totalt	4 091	3 416	84

Lärosätets kurser inom biomedicin har omklassificerats från naturvetenskap till medicin vilket medför att antalet studenter har minskat inom naturvetenskap respektive ökat inom medicin med 98,36 helårsstudenter. Antalet studenter inom design och teknik har minskat. Det minskade intresset för tekniska utbildningar är ett nationellt problem. Inom humaniora, juridik och samhällsvetenskap har antalet studenter ökat.

Tabell 17: Antal helårsstudenter per utbildningsområde

Utbildningsområde	2000	2001	2002	2003
Design (D)	-	21	62	49
Naturvetenskap (N)	844	540	441	364
Teknik (T)	919	1 422	1 436	1 316
Summa NT	1 763	1 962	1 877	1 680
Humaniora (H)	453	440	437	493
Juridik (J)	91	121	147	151
Samhällsvetenskap (S)	568	761	907	941
Summa HJS	1 112	1 322	1 491	1 585
Medicin (M)	99	11	141	251
Vård (V)	422	409	534	526
Summa MV	521	420	675	777
Totalt	3 396	3 725	4 105	4 091

Anm: Flera omklassificeringar påverkar redovisningen: utbildning som tidigare räknades som teknik har fått avräknas inom designområdet (från 2001), den datavetenskapliga utbildningen har övergått från naturvetenskap till teknik (2001) och biomedicinutbildningen har förts från medicin till naturvetenskap (år 2000 och 2001) och sedan tillbaka till medicin (2002).

Andelen studenter inom de olika utbildningsområdena redovisas i Tabell 18 som följer. Andelen studenter inom naturvetenskap och teknik minskat under budgetåret till följd av omklassificering av kurser samt expansion inom andra områden.

Tabell 18: Andel helårsstudenter per utbildningsområde (%)

Utbildningsområde	2000	2001	2002	2003
Design (D)	-	1	2	1
Naturvetenskap (N)	25	14	11	9
Teknik (T)	27	39	35	32
Summa NT	52	53	46	41
Humaniora (H)	13	12	11	12
Juridik (J)	3	3	3	4
Samhällsvetenskap (S)	17	20	22	23
Summa HJS	33	35	36	39
Medicin (M)	3	0	3	6
Vård (V)	12	11	13	13
Summa MV	15	11	16	19

Anm: Flera omklassificeringar påverkar redovisningen: utbildning som tidigare räknades som teknik har fått avräknas inom designområdet (från 2001), den datavetenskapliga utbildningen har övergått från naturvetenskap till teknik (2001) och biomedicinutbildningen har förts från medicin till naturvetenskap (år 2000 och 2001) och sedan tillbaka till medicin (2002).

Prestationsgrad, fördelat på de olika utbildningsområdena, presenteras i Tabell 19. Inom de sammantagna områdena naturvetenskap och teknik redovisas en prestationsgrad på 81 procent. Humaniora, juridik och samhällsvetenskap har höjt den sammantagna prestationsgraden från 71 till 80 procent. Inom detta block av ämnen har juridik en lägre genomströmning.

Områdena medicin och vård, som huvudsakligen hör till vårdutbildningen, uppvisar en mycket hög prestationsgrad. Detta förklaras av att vårdutbildningarna har en bunden studiegång med inlagda ”spärrar” mellan kurser samt krav på genomgång av samtliga kurser för erhållande av yrkeslegitimation.

Totalt sett har prestationsgraden ökat från 78 till 84 procent vilket är mycket glädjande. Till viss del kan detta förklaras av det minskade antalet nya studenter men visar också att de studenter som finns inne i systemet klarar av sina studier i högre omfattning.

Tabell 19: Prestationsgrad per utbildningsområde (%)

Utbildningsområde	2000	2001	2002	2003
Design (D)	-	77	80	110
Naturvetenskap (N)	79	80	84	72
Teknik (T)	84	73	79	83
Summa NT	81	75	80	81
Humaniora (H)	75	75	71	76
Juridik (J)	63	70	64	62
Samhällsvetenskap (S)	73	71	71	85
Summa HJS	73	72	71	80
Medicin (M)	117	164	61	90
Vård (V)	103	99	96	97
Summa MV	105	101	88	95
Totalt	82	77	78	84

Anm: Omklassificeringar av ämnen mellan utbildningsområden kan ha påverkat utvecklingen av prestationsgrad; se Tabell 17 och Tabell 18.

Fördelningen av helårsstudenter på olika utbildningsnivåer visas nedan. Flertalet av registreringarna återfinns på de grundläggande nivåerna A och B, men andelen studenter på de högre nivåerna har ökat under de senaste åren. En förklaring till ökningen är att flertalet av Högskolans grundutbildningsprogram numera inbegriper fördjupade studier på 60-poängsnivån samt att fördjupnings- och magisterutbildningar erbjuds inom allt fler av lärosätets ämnesområden.

Tabell 20: Andel helårsstudenter på olika nivåer (%)

Nivå	2000	2001	2002	2003
A och B	83	83	80	78
C	15	15	17	18
D	2	2	3	4

Åldersstrukturen för Högskolans studenter redovisas i Tabell 21. Nästan hälften av studenterna kan betecknas som ”äldre studenter”, dvs är 25 år eller äldre. Knappt en tredjedel av studenterna finns inom åldersgruppen 25-34 år, medan 17 procent är 35 år eller äldre. En liten förskjutning mot yngre åldrar har skett i jämförelse med föregående år.

Tabell 21: Andel helårsstudenter i olika åldersgrupper (%)

Ålder	2000	2001	2002	2003
-24	51	51	51	52
25-34	33	32	32	31
35-	16	17	17	17

Kommentar

Antalet studenter är i stort sett oförändrat jämfört med föregående år. Studentantalet har ökat inom områdena humaniora, juridik och samhällsvetenskap. Som en följd av denna utveckling har andelen studenter inom design, naturvetenskap och teknik minskat något.

Prestationsgraden har ökat till 84 procent vilket är tillfredsställande. Andelen studenter på C- och D-nivå har ökat; studier på fördjupningsnivå utgör nu 22 procent av helårsstudieplatserna. Åldersstrukturen är i det närmaste oförändrad i jämförelse med det senaste året; nästan hälften av studenterna är 25 år eller äldre.

På grund av den kraftigt ökade antalet designutbildningar i riket så har söktrycket minskat på dessa utbildningar. Under 2003 utnyttjar Högskolan 49 av de 60 designplatser vi får avräkna.

3.6 Validering och alternativt urval

Åtterrapporering

Universitet och högskolor ska i årsredovisningen redovisa hur bestämmelserna i högskoleförordningen (1993:100) om s k reell kompetens och alternativt urval tillämpats. För alternativt urval ska det dessutom framgå för vilka utbildningar detta tillämpats, vilka urvalsgrunder som fastställts och vilka kategorier sökande som antagits. Lärosätena ska analysera och kommentera redovisningen.

Inför hösten 2003 fick Högskolan sammanlagt 78 ansökningar om reell kompetens både när det gäller gymnasiala kunskaper och högskolepoäng. 19 sökanden var behöriga och deras ansökningar lämnades utan åtgärd. 25 ansökningar godkändes och validerades. Vid valideringen togs hänsyn både till innehållet och till längden i de arbeten/utbildningar sökanden haft i relation till de ämnen/kurser som saknades i behörigheten. Reell kompetens hade ingen egen urvalsgrupp, däremot gavs tre personer meritvärde i betygssurvalet.

Det alternativa urvalet har tillämpats i tre olika program där behöriga sökanden har fått lämna arbetsprov. Efter bedömning av arbetsproven har ett antal sökanden kallats till intervju. Intervjun och arbetsprovet har tillsammans utgjort ett urvalsinstrument. Dataspelsutveckling - design och grafik hade sammanlagt 124 sökanden i det alternativa urvalet; motsvarande siffror för dataspelsutveckling - design och programmering 26 sökanden och för mediastudier med teori och produktion 9 sökanden. Antalet antagna i det alternativa urvalet var totalt 23 sökanden.

Högskolan startade hösten 2003 en ny utbildning, högskoletekniker 40 poäng, där självprövningsrätten tillämpades i de särskilda förkunskapskraven (matematik D och fysik A).

Kommentar

Högskolan har ambitionen att utöka möjligheterna till självprövning till flera utbildningar. Den här möjligheten har tänkt vara förbehållet personer med gedigen arbetslivserfarenhet. På det här sättet hoppas Högskolan nå den kategorin personer som annars inte skulle börja studera på en högskola.

3.7 Examina

Verksamhetsmål

För fyraårsperioderna 2001-2004 respektive 2005-2008 gäller tills vidare följande examensmål (lägsta antal avlagda examina).

<i>Examen</i>	<i>Mål 2001-2004</i>	<i>Planeringsförutsättning 2005-2008</i>
<i>Magisterexamen med ämnesdjup</i>	130	-
<i>Sjuksköterskeexamen</i>	695	775

Åtterrapportering

Årliga utfall i förhållande till ovanstående mål ska redovisas i årsredovisningen. Härvid ska antalet examina inom högskoleingenjörsutbildning samt antalet högskoleexamina, kandidatexamina och magisterexamina med teknisk inriktning särredovisas.

Under budgetåret 2003 utfärdades 819 examensbevis att jämföra med 850 år 2002. Antalet avlagda examina har för första gången på flera år minskat. Orsaken till nedgången i antalet utfärdade examina är att handläggningstiden ökat. 31 december 2003 fanns 110 inkomna ansökningar om examensbevis som inte handlagts. Motsvarande siffra 31 december 2002 var 11.

Den längre handläggningstiden har flera orsaker. Från och med 1 januari 2003 ska, enligt föreskrifter från Högskoleverket, alla examensbevis åtföljas av en bilaga på engelska, *Diploma Supplement* (DS), som bland annat beskriver innehåll och omfattning på den utbildning som lett fram till examen. Diploma Supplement ska underlätta erkännande av högskoleutbildningar. Avsikten är att göra det lättare för högskoleutbildade att flytta mellan olika länder för att studera eller arbeta. Införandet av DS har dock medfört att handläggningen för varje examensbevis i det närmaste fördubblats.

Ett annat skäl till ökad handläggningstid är att den reella tiden för handläggning av examina under år 2003 minskat i samband med under budgetåret genomförd omorganisation inom den centrala administrationen. Denna brist kommer dock att åtgärdas under budgetåret 2004.

Tabell 22: Antal avlagda examina

Examenstyp	2000	2001	2002	2003
Högskoleexamen	10	7	8	10
Kandidatexamen	308	394	522	455
därav kandidatexamen som uppfyller kraven för högskoleingenjörsexamen	79	92	126	84
Magisterexamen med ämnesdjup	36	35	45	63
Yrkesexamen	168	220	275	291
därav högskoleingenjörsexamen	23	23	75	49
därav yrkesteknisk högskoleexamen	1	-	-	-
därav sjuksköterskeexamen	130	165	154	162
därav barnmorskeexamen	14	12	9	13
därav specialistsjuksköterskeexamen	-	20	37	67
Äldre examina	2	-	-	-
Totalt	524	656	850	819
därav minst 120 poäng	496	647	842	807
Individer	478	525	620	609

Många studenter avlägger såväl en yrkesexamen som en generell examen. Detta gäller framför allt sjuksköterskor som även tar ut en kandidatexamen i omvårdnad och högskoleingenjörer som tar ut en teknologie kandidatexamen. Antalet individer som har avlagt examina år 2003 är därmed 609 att jämföra med 620 år 2002.

Antalet magisterexamina med ämnesdjup som har avlagts under året uppgår till 63, vilket innebär en stor ökning jämfört med 45 magisterexamina år 2002. Målet på 130 examina, som finns uppsatt för fyraårsperioden 2001-2004, är därmed redan uppfyllt.

En ökning av antalet examina inom sjuksköterskeutbildningen förväntas eftersom en expansion av utbildningen har skett från och med år 2000. År 2001-2003 har 481 sjuksköterskeexamina utfärdats. Det är dock tveksamt om målet på 695 examina under perioden 2001-2004 är möjligt att uppnå. Antalet utfärdade specialistsjuksköterskeexamina har ökat kraftigt under året; från 37 år 2002 till 67 år 2003.

Antalet högskoleingenjörsexamina har minskat, från 75 år 2002 till 49 under budgetåret. Detta beror på att flertalet studenter på ingenjörutbildningar valt att ta ut en teknologie kandidatexamen, men kan också förklaras av att ett stort antal inkomna ansökningar om examina inte handlagts före årsskiftet 2003/2004. Av de 49 studenter som tagit ut högskoleingenjörsexamen 2003 har 29 även tagit ut teknologie kandidatexamen. Antalet individer som tagit ut någon form av examen med teknisk inriktning är alltså 104 ($84+49-29=104$). Motsvarande antal år 2002 var 142.

Av de studenter som påbörjade ett grundläggande utbildningsprogram om minst 120 poäng under 1999 hade 40 procent avlagt examen i december 2003. Motsvarande siffror för programstudenter som inlett studier tidigare år visas i Tabell 23. Många av dem som inte avlägger examen har dock genomfört studier av betydande omfattning; en del har också i realiteten lika mycket utbildning som de som har avlagt examen. Arbetet med uppföljning av programstudenter resultat i syfte att ytterligare öka examensfrekvensen utvecklas.

Tabell 23: Andel programstudenter som avlagt examina (%)

År då programstudier påbörjats	Andel programstudenter som avlagt examina inom fyra år
1996	35
1997	38
1998	43
1999	40

Kommentar

En ökning har skett under året av antalet magisterexamina med ämnesdjup och examinationen motsvarar det mål som finns för fyraårsperioden. Antalet sjuksköterskeexamina stämmer också relativt väl med uppsatt mål. Av de programstudenter som inledde studier 1999 har 40 procent avlagt examina. Detta innebär att examensfrekvensen fortfarande är låg, vilket delvis kan förklaras med att ett stort antal inkomna examensansökningar inte handlagts före årsskiftet 2003/2004 på grund av ökad arbetsbelastning.

3.8 Behörighetsgivande utbildning

Åtterrapporering

Universitet och högskolor får, enligt förordningen (1992:8019) om behörighetsgivande förutbildning vid universitet och högskolor, i rekryteringsfrämjande syfte anordna så kallad basårstudie. Sådan utbildning får anordnas i anslutning till alla utbildningsprogram inom den grundläggande högskoleutbildningen där det är brist på behöriga sökande och där det finns ett behov på arbetsmarknaden av utbildad arbetskraft.

Av årsredovisningen ska framgå antalet helårsstudenter och helårsprestationer i sådan utbildning. Vidare ska av redovisningen framgå till vilket högskoleprogram sådan utbildning anordnats.

Inom den behörighetsgivande förutbildningen redovisar Högskolan under budgetåret 55 helårsstudenter och 9 helårsprestationer. I Tabell 24 återfinns resultatet av förutbildningen sedan 1999.

Tabell 24: Behörighetsgivande förutbildning

År	Registre- ringar	Helårs- studenter	därav kvinnor	Helårs- prestationer	Prestationsgrad i procent
1999	55	26	10	20	78
2000	77	38	18	27	71
2001	66	30	12	23	77
2002	45	24	10	17	71
2003	55	27	13	9	33

Genomströmningen är låg vilket till viss del beror på att det ännu inte finns några resultatrapporterade på de utlokaliserade basåren. Bortser man från detta är genomströmningen ändå relativt låg, 47 procent.

Samarbetet med Komvux i Skövde, som inleddes 2002, har fortsatt. Dels genom att Högskolans basårsstudenter läser kemikurser på Komvux och dels genom det utlokaliserade basåret. De utlokaliserade basåren i Skara, Lidköping och Mariestad är sedan höstterminen 2003 vilande eftersom söktrycket varit lågt.

Basåret förändrades från höstterminen 2003. Det naturvetenskapliga basåret och det tekniska basåret slogs ihop till ett naturvetenskapligt/tekniskt basår. Skälet till detta var främst det minskade söktrycket. I samband med denna förändring ändrades också behörighetskraven från matematik C till matematik B. Detta har inneburit att man numera ersatt kursen matematik E med matematik C.

Av sammanställningen nedan framgår till vilka program utbildningen har anordnats:

Naturvetenskapligt/Tekniskt basår

Automatiseringsingenjör	120 p	Elektronikingenjör	120 p
Biodata med inriktning mot molekylärbiologi	160 p	Maskiningenjör	120 p
Bioinformatik	120 p	Molekylär bioteknik	120 p
Biomedicinprogrammet	120 p	Programvaruteknik	120 p
Biståndsingenjör	160 p	Simuleringsingenjöringenjör	120 p
Designingenjör	120 p	Systemprogrammering	120 p
Ekologiprogrammet	120 p		

Kommentar

Den möjlighet till kompletterande studier som erbjuds genom den behörighetsgivande förutbildningen är viktig ur rekryteringssynpunkt då det råder brist på studenter med lämplig bakgrund för studier inom de för Högskolan viktiga områdena naturvetenskap och teknik. De ändrade behörighetskraven har möjligen lett till ett ökat söktryck men det återstår utvärdera vad detta får för konsekvenser för genomströmningen (basåret) och hur förkunskaperna för fortsatta högskolestudier påverkas.

En nyhet inför våren 2004 är bastermin där studenterna kan skaffa sig behörighet i matematik och fysik för studier inom ingenjörsvetenskapliga ämnen vid Högskolan i Skövde.

Under året har möjligheten till ett utökat samarbete med Komvux i Skövde utretts. Utredningen visade på en bristande samsyn på centrala punkter varför en utökad samverkan inte är aktuell för närvarande.

3.9 Nätuniversitetet

Universitet och högskolor ska öka tillgängligheten och omfattningen av IT-stödd distansutbildning inom högre utbildning.

Åtterrapporing

Av årsredovisningen ska framgå om lärosätet ger undervisning inom ramen för Sveriges nätuniversitet.

Ytterligare ska universitet och högskolor i årsredovisningen redovisa och kommentera omfattningen av kurser som utvecklats respektive anpassats till Nätuniversitetet. Av redovisningen ska framgå antal kurser och en uppskattning av kostnaderna för kursutveckling fördelat på helt nya respektive anpassade kurser.

Antalet studenter inom utbildningar via Nätuniversitetet har ökat kraftfullt under 2003 och beräknas fortsätta att öka under 2004. Högskolan har erhållit ersättning för 15,5 helårsstudenter genom de särskilda medel som anvisats för utbildning inom Nätuniversitetet. Den utbildning som bedrivits har delvis finansierats genom dessa medel.

Tabell 25: Kurser inom Nätuniversitetet 2003

Utbildningsområde	Helårs- Studenter		Helårs- prestationer		Prestationsgrad i procent	
	2002	2003	2002	2003	2002	2003
Naturvetenskap	5,7	14,3	1,6	3,2	28	21,0
Teknik	2,8	2,1	0 *	2,1	0 *	91,5
Vård	7,4	41,3	5,3	27,5	71	66,5
Totalt	15,9	57,7	6,9	32,8	43	60,0

* Examinationstillfälle för distansutbildningen i teknik är förlagd till januari 2003.

Intresset för distansutbildning har ökat markant under budgetåret, företrädesvis inom ämnen som naturvetenskap och vård, vilket framgår av Tabell 25 ovan. Totalt har 18 kurser och 3 program startat under budgetåret. Av dessa 18 kurser är 3 kurser helt nya varav 15 kurser har anpassats. Specialistutbildning till skolsköterska är en helt ny utbildning som enbart ges via Nätuniversitetet. Till utbildningen har myndigheten för Nätuniversitetet tillfört en extra resurs på 350 000 kronor som ett utvecklingsbidrag. För att uppnå kravet på flexibilitet och anpassning till kraven för nätkurser har utvecklingskostnaderna fortfarande legat högre än för det ordinarie kursutbudet (mellan 30 och 40 procent). Helt nya kurser har däremot en större utvecklingskostnad vilket har legat närmare 50 procent högre i förhållande till kurser som ska ingå i det ordinarie campusutbudet.

En fortsatt utbyggnad av utbildningen inom Nätuniversitetets ram i samverkan med kommunala lärcentra kommer att ske under 2004. Nätuniversitetet vid Högskolan i Skövde har erhållit 800 000 av samverkansdelegationen för ett utökat samarbete mellan kommunala lärcentra i ”Skaraborg”.

Kommentar

Genom deltagande i Nätuniversitetet får Högskolan en möjlighet att utveckla IT-stödda kurser och program inom sina kompetensområden. Den nya distributionsformen ger större tillgänglighet till Högskolans utbildningsutbud och kan möta behov från arbetsmarknaden av flexibla former för utbildning och kompetensutveckling.

3.10 Fokus – utbildning för yrkesverksamma

Under år 2003 tog rektor beslutet att Fokus-konceptet ska omarbetas och fram till dess vara vilande. Beslutet grundar sig på att Fokus-konceptet har varit ifrågasatt av många under en tid. De fördelar (för studenten, arbetsgivaren och Högskolan) som fanns med konceptet när det framarbetades har på flera sätt förändrats. Det är svårt att rekrytera till Fokus och det kräver mycket extra administration. Att Fokus ska vara vilande innebär att Högskolan inte gör några fler ansträngningar för att arbeta vidare med Fokus. Däremot fortsätter vi att administrera och ta hand om de Fokus-studenter som redan finns i systemet.

3.11 Uppdragsutbildning

Åtterrapporering

Uppdragsutbildning bör vara ett instrument för att stärka universitets och högskolors roll i det livslånga lärandet samt deras samverkan med det omgivande samhället. Lärosätena ska aktivt erbjuda uppdragsutbildning. Av årsredovisningen ska framgå dels den totala omslutningen av all uppdragsutbildning, såväl den poänggivande som den icke-poänggivande, dels antal helårsstudenter i den poänggivande uppdragsutbildningen.

Högskolan erbjuder uppdragsutbildning till anställda inom näringsliv och offentlig sektor. Liksom föregående år har ett flertal uppdrag avsetts utbildning för personal inom grund- och gymnasieskolan (inom ramen för regionalt utvecklingscentrum, se nästa avsnitt) Ett antal kurser har givits inom vårdområdet där det finns stor efterfrågan på fortbildning, särskilt ämnesfördjupande utbildning. Uppdragen har vidare omfattat utbildning i beteendevetenskapliga, språkvetenskapliga och ekonomiska ämnen. Inom ingenjörs- och beteendevetenskap har kurser erbjudits som delmoment i den kvalificerade yrkesutbildningen. Uppdragsutbildning i informationskompetens har givits av Högskolebiblioteket. Institutionen för språk har under verksamhetsåret samarbetat med länsarbetsnämnden och ger en kurs i svenska för utländska akademiker.

I Tabell 26 nedan redovisas den uppdragsutbildning inom Högskolan som har varit poänggivande. Av redovisningen framgår att antalet helårsstudenter minskat i förhållande till föregående år. Den minskade volymen förklaras till en del av att uppdragsutbildning riktad mot personal inom skola och barnomsorg minskat då Högskolans personella resurser inom området i hög grad engagerats inom den expanderande lärarutbildningen. Vidare har tillgängligheten på de reguljära kurserna medfört att efterfrågan på viss uppdragsutbildning minskat. Det bör också understrykas att den poänggivande uppdragsutbildningen endast utgör en del av den totala uppdragsverksamheten inom grundutbildningen.

Tabell 26: Poänggivande uppdragsutbildning

År	Helårsstudenter	Helårsprestationer	Genomströmning
2000	63	75	119
2001	83	75	90
2002	51	63	125
2003	34	54	161

Redovisningen av uppdragsutbildningens omslutning lämnas i avsnittet Ekonomiskt resultat.

Kommentar

Uppdragsutbildningen utgör en viktig del av Högskolans samverkan med det omgivande samhället. Kompetenshöjande utbildning har erbjudits inom ett flertal verksamhetsområden, men en del av de kontakter som tagits har kanaliserats till fristående kurser. Omfattningen av uppdragsutbildningen vid lärosätet har minskat i omfattning jämfört med föregående år. Högskolan kommer under 2004 göra insatser för att vända den negativa trenden.

3.12 Regionala centra för skolutveckling

Åtterrapporing

De lärosäten som bedriver lärarutbildning ska medverka i uppbyggnaden av regionala centrum. Dessa ska främja bland annat kompetensutveckling av lärare och utveckling av lärarutbildningen. Av årsredovisningen ska i förekommande fall framgå antalet och inriktningen av samverkansprojekt/aktiviteter vid de regionala centrumen.

Högskolan i Skövde bedriver lärarutbildning i samarbete med Göteborgs universitet och ett regionalt pedagogiskt utvecklingscentrum (RUC) finns sedan ett flertal år etablerat. RUC har en styrgrupp bestående av representanter för lärarutbildningen, skolor och kommuner. Under 2003 har RUC fokuserat på skolutveckling.

RUC har blivit ett begrepp i regionen och vårt sätt att arbeta med kommuner, skolor och lärare röner också uppmärksamhet i olika sammanhang utanför regionen. Vi har inlett ett samarbete med närliggande högskolor och har under året utökat samarbetet med fortsatta gemensamma utbildningar samt planering av en gemensam handledarutbildning. Högskolan är också representerat i den nationella satsningen ”Attraktiv Skola”.

Genom samarbetet med Reggio-Emilia Institutet har vi möjlighet att erbjuda kontinuerliga 5 poängs-kurser i Reggiopedagogik.

Under 2003 samarbetade RUC med 170 arbetslag fördelade i 15 kommuner, alla involverade i lärarutbildningen. Under året har olika former av föreläsningsserier och seminarier erbjudits till arbetslagen. Som exempel kan nämnas en dag då studenter på olika nivåer presenterade sina uppsatser (40, 60 och 80 poäng) för såväl arbetslagen som andra intresserade lärare och studenter. Verksamma lärare har också under 2003 fått möjlighet att bredda eller fördjupa sin kompetens genom att delta i lärarutbildningens kurser. Yrkeslärare med lång erfarenhet har erbjudits en specialvariant där de inledningsvis läste en kurs i pedagogik och socialisation 10 poäng (uppdrag) och därefter integrerats i det allmänna utbildningsområdet tillsammans med de blivande lärarna.

Huvudsaklig verksamhet 2003

RUC ska verka för skolutveckling, samverkan och dialog mellan Högskolan och regionens skolor, förskolor och fritidshem samt finna former för kompetensutveckling för verksamma lärare. På uppdrag av skolutvecklingsmyndigheten har vi deltagit i tre olika så kallade utvecklingsdialoger med kommuner i regionen. Detta har resulterat i olika skolutvecklingsprojekt kring lärande i Gullspång, matematik i Mullsjö och specialpedagogik i Grästorp. Skolutvecklingsmyndigheten har också finansierat ett projekt kring dokumentation i skolan.

Med medel från Skolverket har vi fått möjlighet att belysa frågeställningar kring de barn som inte uppfyller kraven på godkänt i kärnämnen. Denna kurs har resulterat i ett antal belysande uppsatser och avslutades 2003.

RUC ska initiera, planera och genomföra olika former av kompetensutveckling, allt från seminarier och workshops till längre poänggivande kurser baserade på det utvecklingsbehov som finns i verksamheten. Under året har vi utvecklat användandet av olika virtuella system för dialog och kontakt mellan forskning och fält.

Vi har inbjudit lärare till föreläsningar och seminarier, pedagogiska caféer, pedagogiska pubar etc just för att försöka skapa mötesplatsen. En form av möte kan vara i nätverk/cirkelform. Vi

har erbjudit lärare inom projektet "Attraktiv Skola" att delta i forskningscirklar med syfte att möjliggöra för de verksamma lärarna att fokusera på ett aktuellt problem i sin egen vardag. Genom att belysa problemet, möta forskarens kritiska tänkande och få möjlighet att diskutera med kollegor hoppas vi kunna inspirera lärarna till att ta nästa steg och "våga forska". Vår strävan är att skapa olika former av mötesplatser, där verksamma lärare kan möta oss och varandra vid olika tider på dygnet.

Skolorna i regionen har gemensamt önskat hjälp med utveckling av matematiken i skolan. Vi har sedan ett par år tillbaka erbjudit kurser i matematikdidaktik, 5 poäng. Under det gångna året har denna kurs varit utlokaliserad till Vara kommun. Under 2003 deltog ca 40 lärare.

Vi har också tillsammans med institutionen för naturvetenskap arrangerat matematik-konferensen "Matte mellan sjöarna". Under konferensen medverkade 70-talet föreläsare och 430 konferensdeltagare från Västsverige. På uppdrag av Skolverket arrangerades i maj den nationella konferensen "Rörelse i skolan" vars syfte var att belysa behovet av att barn och ungdomar får röra på sig i skolan.

3.13 Internationalisering - grundutbildning

Verksamhetsmål

Universitet och högskolor ska öka den internationella rörligheten genom att erbjuda internationellt attraktiva utbildningar och bedriva ett aktivt internationaliseringsarbete.

Internationaliseringen av den grundläggande utbildningen kan ses som ett led i Högskolans kvalitetsarbete men också som en möjlighet till benchmarking. En viktig komponent i universitetets kvalitetsutveckling utgörs av grundutbildningens internationalisering.

Högskolan i Skövde har en fortsatt omfattande verksamhet med internationella utbyten inom såväl forskningen som grundutbildningen. Utvecklingen av Sokrates-programmet fortsätter. Internationaliseringen innefattar såväl traditionellt studentutbyte som lärarutbyte, anordnande av gemensamma fördjupningsutbildningar på magisternivå, deltagande i internationella nätverk samt intensivprogram inom nämnda nätverk.

Vid budgetårets slut hade Högskolan 110 avtal med utländska lärosäten. Den stora mängden avtal speglar Högskolan i Skövdes ambition att erbjuda mångfald och variation i möjligheterna till utbytesstudier för studenterna. Den största andelen av avtalen finns inom Sokrates som utgör den huvudsakliga ramen för utbytesstudier inom EU och dess kandidatländer. Dessa kompletteras med 3 nätverk inom Nordplus som innebär givande ämnesnätverk inom Norden. Utöver dessa finns ett antal avtal i Argentina, USA, Kanada, Australien och Mexico.

Lärarytbyten

Högskolans lärare visar ett fortsatt starkt intresse för att utveckla kurser på engelska samt att delta i lärarytbyten inom ramen för Sokrates-programmet. Under 2003 deltog 13 lärare i utbyten inom ramen för Högskolans utbytesavtal. Utbyten av lärare har även skett utanför etablerade program, bland annat med brittiska, holländska och amerikanska lärosäten. Flera utländska gästföreläsare har också gästade Högskolan. För Högskolan är lärarytbyten inte bara tänkta att ge läraren en möjlighet till personlig och yrkesmässig utveckling, utan dessa ses också som en del i utvecklandet av en europeisk dimension i alla utbildningar vid Högskolan. Lärarytbyten uppmuntrar till breddning och berikande av utbudet av kurser. Vidare visar erfarenheterna att lärarytbyten stärker det europeiska samarbetet samt sprider kännedom om och förståelse för Sverige samtidigt som avstånden länder emellan minskar.

Nya avtal

Högskolan i Skövde har under det gångna året slutit 14 nya avtal. Dessa nya avtal har tagits fram i syfte att ytterligare öka möjligheterna för studenterna att välja internationell studieort inom ramen för sina utlandsstudier. De nya avtalen är; University of Sussex (lärarytbyte), Rheinisch-Westfälische Technische Hochschule Aachen (lärarytbyte), University of Limerick, (lärarytbyte), University of Finance and Management in Bialystok (lärarytbyte), Universidad Complutense de Madrid (lärarytbyte), Fachhochschule Hof (ekonomi och datavetenskap), University of Applied Science - fh Steyr (ekonomi), Fachhochschule Lausitz (ekonomi och ingenjörsvetenskap), Pole Universitaire Leonardo de Vinci (ekonomi), University of Akureyri (nytt inom Sokrates - tidigare bilateralt) (datavetenskap), Escola Superior de Enfermagem de D. Ana Guedes (vårdvetenskap), Facultes Universitaires Notre-Dame de la Paix-Namur (datavetenskap), *Nya partnerskolor inom Linneaus-Palme*: University of the Witswatersrand, Johannesburg Sydafrika samt Tumaini University, (Kilimanjaro Christian Medical College), Moshi Tanzania.

Internationella relationer gör besök till avtalsuniversiteten i syfte att följa upp utvecklingen vid respektive universitet eller med mål att diskutera eventuell breddning av existerande avtal. Besök görs också till universitet som Högskolan har intresse i att inleda kontraktssamtal med. Resorna görs allt oftare tillsammans med medföljande lärare från de olika institutionerna. Under 2003 gjordes besök bland annat till National and Kapodistrian University of Athens, Athens University of Economics and Business, University of Utah, University of Chicago och Illinois Institute of Technology. Besök har också gjorts till Universidad de Malaga i Spanien, Università Carlo Cattaneo i Italien och Ithaca College London Center i Storbritannien.

Studentutbyte

Omfattningen av det internationella studentutbytet finns redovisat nedan. Det totala antalet utresande studenter har i stort sett hållit sig på samma nivå jämfört med föregående år. Däremot jämfört med år 2001 har antalet utresande studenter inom Erasmus ökat med 22 procent. Denna utveckling ses som mycket positivt med tanke på att trenden mot vad som redovisats vid övriga svenska universitet har pekat åt motsatt håll. Fortsatt hög efterfrågan råder till utomeuropeiska universitet. En av orsakerna kan bero på de av CSN ändrade återbetalningsreglerna som introducerades för ca 2 år sedan. Däremot kan noteras att de utresande studenterna läser under längre tid vid de utländska universitet och högskolor som Högskolan i Skövde har avtal med och som de valt att studera vid. Antalet inkommande studenter har däremot ökat markant.

Under 2003 redovisar Högskolan totalt 156 inresande studenter, vilket är en ökning med cirka 36 procent i jämförelse med år 2002. Ökningen beror på olika faktorer, bland annat på att Högskolan har ett omfattande utbud av kurser på engelska som ökar de internationella studenters möjligheter att studera på Högskolan, informations- och marknadsföringsinsatser angående utbytesmöjligheter som har såväl stärkts som samordnats. Mottagningen av de inresande utbytesstudenterna sker mycket väl organiserat och numera med även Skövde kommun genom Turistcentrum som medverkande.

Tabell 27: Studentutbyte 1999-2003 (antal individer)

Studentutbyte	1999	2000	2001	2002	2003
Utresande studenter	128	114	111	99	96
varav inom Erasmus	72	63	58	64	71
varav inom Nordplus	4	1	1	3	2
varav genom enskilda avtal	22	35	41	24	20
varav "free-movers" *	30	15	11	8	3
Inresande studenter	47	81	102	115	156
varav inom Erasmus	40	63	82	83	120
varav inom Nordplus	3	7	6	8	15
varav enskilda avtal	2	7	8	13	10
varav "free-movers" *	2	4	6	11	11

Därutöver har Högskolan tagit emot fyra studenter som kommit inom IAESTE-programmet.

* studenter som på egen hand söker sig till en utländsk högskola eller universitet, könsfördelningen mellan kvinnor och män bland de in- och utresande är i stort sett lika.

Rekrytering från Finland

Under hösten genomfördes en första rekryteringsresa till Finland, särskilt den delen av landet där ett antal gymnasieskolor har svenskspråkig utbildning. I besöket deltog personal och studenter från Högskolan. Under besöket genomfördes besök vid tolv svenskspråkiga gymnasier. Totalt finns 38 svenskspråkiga gymnasieskolor i Finland.

Mottagning av utländska studenter

I verksamheten ingår mottagning vid ankomsten, fadderverksamhet, informationsprogram i samband med terminsstart samt förmedling av studentbostäder. Studentorganisationerna är aktiva i Högskolans internationaliseringsarbete. International Committee (IC), ett internationellt utskott inom Studentkåren, arbetar nära Internationella relationer, särskilt med frågor rörande fadderverksamhet, introduktionsdagar samt integrering av de utländska studenterna i Högskolan och samhället kring Högskolan. IC har sedan ett antal år också varit medlemmar i det internationella studentnätverket ESN, Erasmus Student Network.

Internationalisering på hemmaplan

Högskolan har som mål att internationaliseringen ska *genomsyra hela verksamheten*. Internationaliseringen i form av utbyten som sker i andra länder, alltså utanför Sverige, är viktiga för verksamheten, dock kan internationaliseringen på hemmaplan vara av stor vikt för studenter som väljer detta som alternativ för sin internationalisering (t ex genom att välja kurser som erbjuds på ett annat språk). För att stimulera *internationaliseringen även på hemmaplan* satsar Högskolan på att erbjuda ett attraktivt utbud av kurser som genomförs på engelska. Högskolan arbetar även med s k ”språkgrupper” som består av utbytesstudenter och svenska studenter samlade kring olika teman i syfte att höja varandras språkfärdigheter, bli inspirerade till utbytesstudier och få information om Högskolans utbytesuniversitet.

Tabell 28: Antal kurser på främmande språk

Språk	1999	2000	2001	2002	2003
Engelska	47	88	93	122	114
Andra språk	9	10	13	18	15
Totalt	56	98	106	140	129

Deltagande i nya internationella program

Högskolan i Skövde har nyligen beviljats medel för medverkan i det av SIDA-finansierade programmet Linnaeus-Palme, där bidrag ges för planeringsresor, lärar- och studentutbyten. Utbytesprogrammet syftar till att stärka svenska lärosätens samarbete med universitet i utvecklingsländer och därmed öka och fördjupa de globala kontakterna inom högskolevärlden. Institutionen för hälso- och vårdvetenskap har fått beviljat medel för två projekt i Tanzania och Sydafrika. Dessa projekt ses som ett första led att bredda internationaliseringsarbetet till att omfatta miljöer som Högskolan i Skövde traditionellt inte haft utbyte med. Under hösten 2003 har för första gången fyra biståndsingenjörer blivit beviljade stipendier inom ramen för Minor Field Studies - även dessa är finansierade av SIDA.

Magisterprogram på engelska

Den internationella dimensionen har ytterligare förstärkts genom etablering av flera magisterprogram, både breddningsmagister och magister med ämnesdjup, som genomförs på engelska. Detta har öppnat möjligheter för studenter från andra länder att söka sig till Högskolan. Stipendiemedel från STINT avsedda för meriterade sökanden till magisterprogrammen har första gången beviljats under året. Högskolan i Skövde har idag elva magisterprogram, varav fem genomförs på engelska. Utöver Sverige kommer studenter till dessa program från 20-talet länder såsom Tyskland, Lettland, Estland, Bulgarien, Ukraina, Colombia, Kina, Pakistan, Serbien, Vitryssland och Indien. Programlängden varierar mellan två och tre terminer.

Stimulerande åtgärder för ökad internationalisering

Högskolan har under det senaste året gjort en medveten satsning för att öka antalet både utresande och inresande studenter. Satsningen för att öka antalet inresande studenter har gett mycket bra utfall. Några av de insatser som gjorts presenteras i den uppräkningslista av åtgärder för ökad internationalisering som görs nedan.

Högskolans internationella informationsblad och Studentkårens studenttidning

Högskolan har tagit fram ett informationsblad, "Internationellt", vars syfte är att lyfta fram internationaliseringen både inom högskolan och ute i samhället. Vidare tar informationsbladet upp de senaste rönen inom internationaliseringen, best-case-scenarios och visar upp goda exempel och förebilder i syfte att stimulera till fortsatt ökad internationalisering vid Högskolan i Skövde. Studentkårens studenttidning "Kårkatt" publicerar artiklar om studentutbyten, artiklar om spännande erfarenheter från olika länder samt informerar om de ansökningstillfällen som är aktuella för Högskolans studenter. Även lokalpressen har visat intresse i den ökade internationaliseringsgraden vid Högskolan.

Mångfaldsveckan

Under hösten anordnades för första gången en Mångfaldsvecka på Högskolan, där man försökte belysa olika aspekter när det gäller mångfald, såsom kön, etnicitet, religion, sexuell läggning, funktionshinder och social mångfald. Internationella relationer fanns under hela veckan representerade i en minimässa och det arrangerades flera kulturella evenemang med internationell prägel, där stort antal studenter och personal deltog. Under mångfaldsveckan hölls också seminarier av både Skövdestudenter som har varit utomlands och utländska studenter som studerade i Skövde, om deras upplevelser.

Svenskundervisning

Alla utbytesstudenter erbjuds kurser i svenska språket som ett komplement till deras övriga studier. Allt fler utbytesstudenter väljer att ha svenskundervisning, vilket föranlett flera kurser i svenska. Det ges grundläggande kurser, fortsättnings- och intensivkurser i svenska språket och de är alla poänggivande. Kurser i svenska språket finns även anpassat för nordiska studenter.

Samverkan med Studenthälsan - en kvalitetsaspekt

Internationella relationer har ett nära samarbete med Studenthälsan. Målsättningen med samarbetet är att studenterna ska få bra förutsättningar att prestera goda studieresultat under studietiden utomlands. Studentkuratorn betonar under informationsmöten vikten av att studenterna vid problem kan kontakta Internationella relationer eller Studenthälsan för att få stöd att klara studierna. Efter utlandsstudierna erbjuds studenterna att delta i ett utvärderingsmöte där studenterna ska få delge upplevelsorna av utlandsstudierna till andra studenter, Internationella relationer och till Studenthälsan. Därmed får även Högskolan kännedom om hur studierna har fungerat. Denna kunskap ligger sedan till grund för att förbättra förberedelserna för utlandsstudierna samt för att förbättra det enskilda stödet till studenterna. Studenterna är mycket positiva till det stöd de får inför, under och efter utlandsstudierna. Högskolans bedömning är att arbetsmodellen fungerar väl.

3.14 Ekonomiskt resultat

I den ekonomiska redovisningen för grundläggande högskoleutbildning ingår grundutbildning som utförs enligt uppdrag i regleringsbrevet (anslagsfinansierad verksamhet), uppdragsverksamhet och övrig verksamhet (högskoleprovet). I Tabell 29 redovisas det utfallet för grundutbildningen år 2003 medan Tabell 30 och Tabell 31 visar resultatet under en jämförelseperiod, uppdelat på anslagsfinansierad verksamhet respektive uppdragsverksamhet.

De totala intäkterna inom grundutbildningen uppgår till drygt 253 mkr; 93 procent utgörs av anslag. Grundutbildningens sammantagna resultat (kapitalförändring) uppgår till -0,2 mkr.

Tabell 29: Grundläggande högskoleutbildning 2003 (tkr)

	Grundutbildning enligt uppdrag i regleringsbrev	Uppdragsverksamhet		Övrig verksamhet	Totalt
		Beställd utbildning	Uppdragsutbildning		
Verksamhetens intäkter					
Anslag	237 397				237 397
Avgifter	4 228		4 274	431	8 933
Bidrag	1 877		2 113		3 990
Finansiella intäkter	2 849				2 849
Summa intäkter	246 351		6 387	431	253 169
Verksamhetens kostnader					
Personal	-149 282		-6 511	-339	-156 132
Lokaler	-40 041		-91	-3	-40 135
Övrig drift	-39 934		-785	-127	-40 846
Finansiella kostnader	-2 006				-2 006
Avskrivningar	-14 212		-86		-14 298
Summa kostnader	-245 475		-7 473	-469	-253 417
Kapitalförändring	876		-1 086	-38	-248

Anm: Inom övrig verksamhet redovisas högskoleprovet

Som framgår av tabellen ovan svarar den anslagsfinansierade utbildningen (grundutbildningsuppdraget) för ett överskott om 0,9 mkr.

Tabell 30: Grundutbildning enligt uppdrag i regleringsbrev (tkr)

	2000	2001	2002	2003
Verksamhetens intäkter				
Anslag	138 411	150 865	227 890	237 397
Avgifter	2 419	3 001	4 407	4 228
Bidrag	1 836	3 113	6 004	1 877
Finansiella intäkter	2 453	2 824	3 224	2 849
Summa intäkter	145 119	159 803	241 525	246 351
Verksamhetens kostnader				
Personal	-85 411	-90 859	-139 727	-149 282
Lokaler	-27 482	-25 721	-37 258	-40 041
Övrig drift	-24 456	-24 203	-34 824	-39 934
Finansiella kostnader	-2 716	-2 614	-3 565	-2 006
Avskrivningar	-10 303	-9 301	-14 515	-14 212
Summa kostnader	-150 368	-154 698	-229 889	-245 475
Resultat	-5 249	5 105	11 636	876

I redovisningen av uppdragsverksamhet nedan ingår endast uppdragsutbildning då någon beställd utbildning inte har genomförts under budgetåret.

Den uppdragsverksamhet som bedrivits under året uppvisar ett underskott på 1,3 mkr.

Tabell 31: Uppdragsverksamhet (tkr)

	2000	2001	2002	2003
Verksamhetens intäkter				
Avgifter	8 564	5 435	3 575	4 274
Bidrag	1 349	3 045	701	2 113
Finansiella intäkter				
Summa intäkter	9 913	8 480	4 276	6 387
Verksamhetens kostnader				
Personal	-6 842	-6 691	-4 201	-6 511
Lokaler	-1 242	-763	-398	-91
Övrig drift	-1 308	-1 589	-530	-785
Finansiella kostnader				
Avskrivningar	-347	-271	-160	-86
Summa kostnader	-9 738	-9 314	-5 289	-7 473
Resultat	175	-834	-1 013	-1 086

4 Forskning och forskarutbildning

Högskolans forskning ska utvecklas mot ett mång- och tvärvetenskapligt synsätt. En kraftsamling kring forskning där informationsteknik sätts i centrum främjar en sådan utveckling. Vidare ska forskningens omfattning öka. Under 2003 har tolv doktorander disputerat och Högskolan har fått sin första professor i omvårdnad. Högskolans forskning har synliggjorts genom ett antal populärvetenskapliga föreläsningar.

Högskolan i Skövde har ambitionen att vara en gränsöverskridande akademi. Det betyder att Högskolans forskning ska ha en stark ämnesmässig bas, men även kännetecknas av gränsöverskridande samverkan. Högskolan ska erbjuda en forskningsmiljö som uppmuntrar samverkan mellan grundforskning, tillämpad forskning och olika forskningsdiscipliner, och därmed vara en föregångare vid genomförandet av unika forskningsarbeten. Forskningsmiljön ska ha förmågan att attrahera och behålla viktiga aktörer. Forskningen ska vara till nytta för näringslivet och det övriga omgivande samhället och kännetecknas av både öppenhet och nyfikenhet, samt beröra framtidens frågeställningar.

Att Högskolans forskning ska ha en stark ämnesmässig bas innebär konkret att det inom en forskningsinriktning ska finnas en miljö där professorer, docenter, disputerade lärare, forskarstudierande och magisterstudenter samverkar. Detta garanterar långsiktigheten i inriktningen. För att säkerställa detta har Högskolan inrättat processer för inrättande av prioriterade avgränsningar inom forskningsinriktningar och forskningsområden. Dessa processer säkerställer bland annat att det finns en kritiska massa med forskare på olika nivåer inom forskningsområdet. Detta för att ge goda förutsättningar för att den forskningen som bedrivs överskrider de inom området kända gränserna, och genererar ny kunskap och nya insikter till vetenskapssamhället.

Under året har särskilt organ på fakultetsnivå inrättats. Organet benämns forsknings- och utbildningsnämnden (FUN). FUN har det övergripande ansvaret för forskning och grundutbildning inom hela Högskolan. FUN ska planera och samordna forsknings- och utbildningsverksamheten samt samverka med det omgivande samhället i dessa avseenden. Ett organ som för FUN ska bereda frågor som berör forskning och forskarutbildning har också inrättats under året. Organet benämns FUN:s råd för forskning.

Ansökan om tekniskt vetenskapsområde har under året inlämnats till regeringen. Det tekniska vetenskapsområdet som beskrivs i ansökan sammanlänkar ingenjör- och datavetenskap med viktiga delar inom naturvetenskap, humaniora och samhällsvetenskap. I ansökan anges att Högskolans forskning är profilerad mot *utveckling av avancerade informationstekniska system och modeller, där människans förutsättningar och behov sätts i centrum.*

En forskningsstrategi för 2005-2008 har utarbetats inom Högskolan. I den behandlas de frågor som Utbildningsdepartementet vill ha besvarade som ett underlag inför utformandet av nästkommande forskningsproposition. I forskningsstrategin beskrivs Högskolans övergripande vision att vara en gränsöverskridande akademi som också präglas av mångfald. Detta gäller såväl grundutbildning som forskning. Högskolans strategi för att uppnå denna vision är att skapa starka ämnesområden och sammanlänka dessa med varandra och därigenom erhålla tvärvetenskapliga perspektiv inom grundutbildning och forskning.

Högskolan arbetar för att inrätta en forskningsprofil inom området *informationsfusion*. Denna särskilda forskningsprofil kommer, om vår ansökan bifalles, att delfinansieras av KK-stiftelsen under perioden 2005-2010, inom ramen för dess profilsatsningsprogram. Den föreslagna forskningsprofilen bygger på två KK-finansierade forskningsplattformar, inom lärovetenskap och mekatroniska system och kommer att vara ett mycket viktigt inslag i Högskolans satsning inom det tekniska vetenskapsområdet. Den föreslagna profilen sammanlänkar de tidigare platt-

formarna och möjliggör etablering av tvärvetenskapliga forsknings- och forskarutbildningsprogram, eftersom informationsfusion förutsätter ett antal olika kompetenser (exempelvis informationssystemutveckling, databassystem, realtidssystem, människa-datorinteraktion och beslutsstödssystem) och kan tillämpas inom ett stort antal områden (exempelvis, bioinformatik, automatisering, mekatronik, det nätverksbaserade försvaret och simulering) KK-stiftelsen fattar beslut om ansökan i juni 2004.

Forskningens positiva utveckling under året avspeglas i en markant ökning av antalet nya doktorer. Tolv av lärosätets doktorander har avlagt doktorsexamen. En ny professorer har anställts vid Högskolan, inom området omvårdnad.

Arbetet med att ge ut en särskild publikation som på olika sätt beskriver den egna forskningen vill Högskolan ge det omgivande samhället en möjlighet att ta del av verksamheten har fortsatt. Under året har också en serie populärvetenskapliga föreläsningar hållits av forskare vid lärosätet. Syftet har varit att presentera aktuella forskningsområden för såväl allmänhet som studenter och personal vid Högskolan.

Forskningssamverkan med näringsliv och samhälle har utökats genom deltagande i ett flertal regionala, nationella och internationella projekt.

4.1 Forskningsområden

Huvuddelen av forskningen vid lärosätet bedrivs inom ramen för strukturerade forskningsområden vilka bedömts vara internationellt betydelsefulla och innovativa. Områdena inrättas av Högskolans styrelse efter en kvalitetssäkrande granskning. På detta sätt styrs forskningsresurserna mot ett begränsat antal områden. Nedan presenteras de forskningsområden som hittills har inrättats (år för inrättandet anges inom parentes).

Datavetenskap (1991)

Den datavetenskapliga forskningen är inriktad mot utveckling och användning av avancerad informationsteknik. En stor bredd finns då verksamhet bedrivs inom artificiell intelligens, bioinformatik, databasteknologi, distribuerade realtidssystem, informationssystemutveckling/systemteori och kognitionsvetenskap.

Produkt- och processteknik (1995)

Inom automatiseringsteknik bedrivs forskning relaterad till datorbaserad produktionsutveckling inklusive relaterade områden som till exempel användning av datorbaserade ingenjörswerktyg, arbetssätt i simuleringsprojekt och informationshantering inom produktframtagning.

Kontinuumsmekanik (1997)

Centralt inom kontinuumsmekanik/materialmekanik är modellering av konstruktionsmaterial vilket innebär att matematiska ekvationer som beskriver materialbeteendet tas fram. Forskargruppens verksamhet syftar till att ta fram metoder för beräkning av limfogade strukturers hållfasthet.

Språk- och talteknologi (1998)

Forskningen inom området syftar dels till att med hjälp av datorer formulera och utvärdera teoretiska antaganden om språksystemets struktur, dels till att utarbeta datorprogram som utför olika typer av språkliga uppgifter, till exempel automatisk översättning och talsyntes.

Dataekologi (1999)

Dataekologi är ett område där ämnena ekologi, matematik och datavetenskap möts. Forskningen baseras på matematiskt formulerat och datorstött teoretiskt arbete med ekologiska och evolutionära problemställningar.

Informationssamhällets socialpsykologi (2001)

Forskningsområdet har ett generellt fokus på sambandet mellan de förändringar som kan iakttas på strukturell nivå (ekonomiska strukturomvandlingar, ny teknik, nya kommunikationsstrukturer och medialiseringen av samhället) och de olika strategier, identiteter och positioner som människor utvecklar för att hantera dessa förändringar.

Ansökan om forskningsområde har lämnats inom områdena e-logistik, medvetandestudier med filosofisk inriktning samt molekylär databiologi.

Inom omvårdnadsämnet sker en kraftsamling inom områdena familjestödande vård, palliativ vård och smärta där forskningsgrupper nu har formats. Under året anställdes den första professorn i omvårdnad. Vidare fortsätter uppbyggnad av forskningsverksamheten inom ämnen som biomedicin, företagsekonomi och pedagogik. För samtliga områden gäller att en stark koppling finns till de grundläggande utbildningsprogram som ges vid Högskolan.

Riktlinjer för kvalitetssäkring och kvalitetsutveckling av forskning och forskarutbildning inom Högskolans forskningsområden har fastställts. Utvärderingsprocessen, som påbörjades under år 2003, har en cykeltid om sex år och omfattar tre faser, nämligen självvärdering med externt stöd, plan för forskningsområdet samt genomförande/uppföljning.

4.2 Professorer

Åtterrporteringskrav

Av årsredovisningen ska framgå det totala antalet professorer (heltidsekvivalenter) och antalet nyanställda professorer samt för båda grupperna antalet kvinnor. Förändringar av antalet anställda professorer (heltidsekvivalenter) och ämnesområde för anställningen ska redovisas i årsredovisningen.

Under 2003 har en manlig professorer anställts i omvårdnad. Samtidigt har en adjungerad professor i datavetenskap (0,25 heltidsekvivalenter) slutat. I december 2003 var 12 professorer anställda vid lärosätet (11,7 heltidsekvivalenter). Vid Högskolan fanns en kvinnlig professor, inom ämnet datalingvistik. Redovisning av rekryteringsmål för kvinnliga professorer lämnas i avsnittet Jämställdhet.

Tabell 32: Antal professorer (heltidsekvivalenter)

Ämnesområde	2000	2001	2002	2003
Automatiseringsteknik	-	1	1	1
Datalingvistik	-	-	1	1
Datavetenskap	4,3	4,3	4,3	4
Fysik	1	1	1	1
Industriell ekonomi	0,7	0,7	0,7	0,7
Kognitionsvetenskap	-	1	1	1
Materialmekanik	1	1	1	1
Omvårdnad	-	-	-	1
Socialpsykologi	-	2	1	1
Summa	7	11	11	11,7

Anm: Den professor som finns i industriell ekonomi (0,7 heltidsekvivalenter) är anställd som adjungerad professor.

4.3 Forskarutbildning

Högskolan i Skövde har inte rätt att utfärda doktorsexamen men vid lärosätet bedrivs, i samverkan med lärosäten med examensrätt, en relativt omfattande forskarutbildning. Denna är utformad på så sätt att doktoranderna större delen av sin utbildningstid befinner sig i Skövde och där bidrar till att skapa en dynamisk och livaktig akademisk miljö.

Då utbildningen i huvudsak utförs i Skövde har Högskolan ansett det angeläget att precisera hur en forskarutbildning vid Högskolan bör genomföras. En kommitté för forskarutbildning har startat ett arbete med att precisera struktur, process och innehåll för hur en forskarutbildning ska utformas, enligt Högskolans uppfattning.

I december 2003 var 65 doktorander anställda vid Högskolan. Motsvarande siffra för 2002 är 49 doktorander. Dessutom är cirka 30 adjunkter inskrivna som forskartstuderande med varierande aktivitet.

Högskolan i Skövde har under 2003 fått ytterligare 4 doktorander inskrivna i de nationella forskarskolorna som inrättats av regeringen. I december 2003 var doktorander fördelade på de olika forskarskolorna enligt följande (värduniversitet inom parentes):

- Genomik och bioinformatik (Göteborgs universitet) 2
- Datavetenskap (Linköpings universitet) 4
- Språkvetenskap (Göteborgs universitet) 2
- Matematisk didaktik (Stockholms universitet) 1
- Medicinsk bioinformatik (Karolinska institutet) 2

Under året har tolv doktorsexamina avlagts av forskartstuderande anställda vid Högskolan i Skövde, inom områdena datavetenskap, filmvetenskap, hypermediastudier, ingenjörsvetenskap, industriell ekonomi och omvårdnad. Två av de tolv nya doktorerna är kvinnor.

Ett samverkansprojekt om forskarutbildning bedrivs av Blekinge tekniska högskola, Högskolan i Kalmar, Högskolan i Kristianstad, Växjö universitet och Högskolan i Skövde. Högskolorna har erhållit medel från Rådet för högskoleutbildning för inventering av de forskartstuderandes situation och utveckling av den pedagogiska kompetensen inom forskarutbildningen. En konferens genomfördes under oktober månad för att diskutera projektets resultat hittills och hur samverkan mellan lärosätena ska fortsätta. En enkät har utarbetats om doktorandernas situation vid de olika högskolorna. Enkätundersökningen kommer att genomföras vid Högskolan i Skövde i början av år 2004.

4.4 Mång- och tvärvetenskaplig forskning

Verksamhetsmål

Universitet och högskolor ska i ökad utsträckning främja goda villkor för mång- och tvärvetenskaplig forskning.

Av årsredovisningen ska kortfattat framgå vilka åtgärder som vidtagits för att främja mång- och tvärvetenskap.

Som tidigare nämnts har en forskningsstrategi fastställts av styrelsen under 2003. I den anges att Högskolan har ambitionen att vara en gränsöverskridande akademi. Högskolans strategi för att uppnå denna vision är att skapa starka ämnesområden och sammanlänka dessa med varandra och därigenom erhålla tvärvetenskapliga perspektiv inom forskningen. Detta synsätt möjliggör både att inomvetenskapliga och tvärvetenskapliga gränser kan överskridas. Under perioden ska Högskolan både utveckla den ämnesmässiga basen för övergripande forskningsinriktningar och skapa förutsättningar för ökat gränsöverskridande samarbete mellan forskningsinriktningar. Som ett led i detta arbete ligger Högskolans ansökan om att få inrätta ett tekniskt vetenskapsområde.

Högskolans forskningsprofil, utveckling av avancerade informationstekniska system och modeller där människans förutsättningar och behov sätts i centrum, förutsätter en samverkan mellan olika ämnesområden. Uppbyggnaden av forskningen har sin grund i den satsning på mångvetenskapliga utbildningsprogram som varit utmärkande för Högskolan. Ett stort antal av lärosätets program har inslag av såväl naturvetenskap och teknik som samhälls- och humanvetenskap. Målsättningen har varit att erbjuda utbildningar som tillgodoser de krav på helhet i utbildning och tekniksynsätt som finns både hos studenter och på arbetsmarknaden. Som exempel kan nämnas program för bioinformatik, biståndsingenjör, databiologi, datalingvistik, datapedagogik, dataspelsutveckling, designingenjör och sjuksköterska med IT.

Det mångvetenskapliga synsättet präglar därför de forskningsområden som etablerats eller håller på att utvecklas. Vid institutionen för datavetenskap finns en bred satsning på datavetenskaplig forskning i vilken inkluderas tillämpningsorienterade ansatser, systemansatser och datalogiska ansatser. Där man på andra lärosäten placerat informationssystemutveckling och datalogi vid olika institutioner, ofta tillhörande skilda fakulteter, har Högskolan valt att sammanföra dessa ämnen inom området datavetenskap. Detta samlade perspektiv har skapat en sund och kritisk samverkan mellan å ena sidan den samhällsvetenskapliga delen av datavetenskapen och å andra sidan den tekniska delen.

Inom det naturvetenskapliga området återspeglas den mångvetenskapliga profilen genom Högskolans uppbyggnad av biovetenskaplig forskning inom bioinformatik, dataekologi och molekylär databiologi. Bioinformatiken förenar kunskaper och tekniker från datavetenskap, matematik och statistik. Inom dataekologi sammanförs ämnena ekologi, matematik och datavetenskap medan molekylär databiologi är det område där molekylärbiologi, datavetenskap och matematik möts.

En satsning har också gjorts på forskning inom det tvärvetenskapliga ämnet datalingvistik där språklig kommunikation med dator och via dator behandlas. Ett annat tvärvetenskapligt område där forskning har etablerats är medvetandestudier, en kombination av teoretisk filosofi och neuropsykologi med fokus på medvetandet. Vidare sker också en uppbyggnad av forskning inom industriell ekonomi, med en särskild inriktning mot det gränsöverskridande begreppet e-logistik. Forskargruppen inom ämnet utgörs av personer med såväl samhällsvetenskaplig som datavetenskaplig och teknisk bakgrund.

Kommentar

För att uppnå de ambitioner som angivits ovan kommer att krävas att Högskolan utvecklar innehållet i forskningen. Ett mål är också att öka omfattningen av forskningen. Därtill har mål vad gäller ökad forskningsanknytning av grundutbildningen, ökade kontakter med det omgivande samhället och en jämnare könsfördelning inom olika forskningsinriktningar formulerats.

4.5 Internationalisering - forskning

Åtterrapportering

I årsredovisningen ska universitets och högskolors internationella kontakter redovisas och kommenteras. Olika former av utbyte med andra länder av doktorander, lärare och forskare ska redovisas. Såväl utbyten inom ramen för etablerade utbytesprogram som andra program ska redovisas i den mån det är möjligt. Vidare ska omfattningen av deltagande med avseende på antal projekt, antal koordinerade projekt samt totalt årligt bidrag från EU till lärosätet i EU:s ramprogram för forskning och teknisk utveckling och Euratom redovisas. Vidare ska program direkt kanaliserade genom EU-myndigheter och direktorat redovisas.

Verksamhetsmål

Universitet och högskolor ska bedriva internationellt konkurrenskraftig forskning.

Högskolans internationella kontakter ska redovisas och kommenteras. Olika former av utbyte med andra länder av doktorander, lärare och forskare ska redovisas. Såväl utbyten inom ramen för etablerade utbytesprogram som andra program ska redovisas i den mån det är möjligt. Vidare ska omfattningen av deltagande med avseende på antal projekt, antal koordinerade projekt samt totalt årligt bidrag från EU till lärosätet i EU:s ramprogram för forskning och teknisk utveckling och Euroatom redovisas. Vidare ska även program direkt kanaliserade genom EU-myndigheter och direktorat redovisas.

Högskolan har ambitionen att ha ett omfattande internationellt utbyte inom forskningen. Fasta vetenskapliga kontakter finns med ett stort antal lärosäten världen över.

Det internationella samarbetet inom forskarutbildningen är stort och cirka 20 av Högskolans doktorander är inskrivna vid utländska lärosäten genom särskilda avtal. Inom ämnet socialpsykologi finns studenter inskrivna vid universitet i Nederländerna och inom humaniora finns studenter knutna till lärosäten i Danmark, Finland och Storbritannien. Samarbete med Storbritannien sker även inom datavetenskap och ingenjörsvetenskap där ett antal studenter finns inskrivna vid brittiska universitet. Inom molekylärbiologi har forskarstuderande antagits vid ett universitet i Australien. Ett samverkansavtal med University of Rhode Island, USA, har beretts under året. Avtalet behandlar samverkan om forskarutbildning inom området omvårdnad

Omfattningen av lärarutbyten har ökat under året. Vissa av utbytena har skett inom ramen för EU-programmet Erasmus (se avsnittet Internationalisering - grundutbildning).

Cirka 15 forskare från utländska lärosäten finns knutna till Högskolan, ofta genom kontrakt som gästprofessorer på deltid. Samverkan av detta slag finns inom datalingsvistik, datavetenskap, ingenjörsvetenskap, omvårdnad och socialpsykologi. Vidare har Högskolan under 2003 välkomnat flera gästforskare/gästföreläsare från olika delar av världen. Personal från Högskolan har också gästföreläst och arbetat som gästforskare utomlands.

Forskare och doktorander från Skövde deltar mycket aktivt i internationella konferenser vilket utgör en viktig möjlighet att få Högskolans forskning utvärderad och bedömd. Under budgetåret har deltagande skett i cirka 70 konferenser, inom lärosätets skilda ämnesområden.

I samband med konferensdeltagande sker ofta publicering. Internationell vetenskaplig publicering uppmuntras i hög grad vid lärosätet och under året har 122 vetenskapliga publikationer författats av Högskolans forskare.

Ett antal av Högskolans forskare deltar dessutom regelbundet i granskning och bedömning av vetenskapliga publikationer till tidskrifter och konferenser. Högskolans forskare medverkar även vid bedömning av forskningsprojekt som är relaterade till satsningar inom EU.

Kommentar

Teknisk och naturvetenskaplig forskning är av tradition internationellt inriktad och då kärnan av lärosätets forskningsverksamhet finns inom dessa områden är internationaliseringen av stor betydelse. Genom ömsesidiga och intensiva kontakter med vitala forskningsmiljöer i olika delar av världen främjas en hög kvalitet på den egna forskningen.

4.6 Ekonomiskt resultat - forskning

Verksamhetens intäkter uppgår till drygt 43 mkr. Nästan hälften av intäkterna (40 procent) utgörs av externa medel. Forskningsstiftelserna (redovisade under ”svenska organisationer utan vinstsyfte” i Tabell 33) svarar för en betydande del av bidragen. Uppdragsforskning har inte bedrivits under året.

Tabell 33: Forskning och forskarutbildning (tkr)

	2000	2001	2002	2003
Verksamhetens intäkter				
Anslag	13 193	16 447	18 443	23 487
Avgifter		1 818	407	795
Bidrag	13 378	24 002	16 477	15 805
forskningsråd	868	100		640
Statliga myndigheter	2 635	3 878	2 973	4 469
kommun/landsting	402	3 956	1 500	1 414
EU		128		101
Svenska företag		240	1 465	1 566
Svenska org utan vinstsyfte	7 721	15 700	10 250	7 477
utländska org utan vinstsyfte				
Övrigt	1 752		289	138
Finansiella intäkter			1 175	3 255
Summa intäkter	26 571	42 267	36 502	43 342
Verksamhetens kostnader				
Personal	-18 123	-21 870	-30 887	-42 437
Lokaler	-2 306	-2 990	-3 451	-4163
Övrig drift	-3 986	-5 176	-5 796	-4061
Finansiella kostnader		-1	-2 213	-29
Avskrivningar	-1 754	-2 440	-1 071	-760
Summa kostnader	-26 169	-32 477	-43 418	-51 450
Resultat	402	9 790	-6 916	-8 108

5 Finansiell redovisning

Resultaträkning

Resultaträkning (tkr)	Not	2003	2002
Verksamhetens intäkter			
Intäkter av anslag		260 884	246 333
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	1	9 727	8 949
Intäkter av bidrag	2	19 796	23 182
Finansiella intäkter	3	6 104	4 399
Summa intäkter		296 511	282 863
Verksamhetens kostnader			
Personalkostnader	4	-198 569	-175 160
Lokalkostnader		-44 298	-41 111
Övriga driftskostnader	5	-44 906	-41 386
Finansiella kostnader	6	-2 036	-5 778
Avskrivningar		-15 058	-15 747
Summa kostnader		-304 867	-279 182
Verksamhetsutfall		-8 356	3 681
Årets kapitalförändring	7	-8 356	3 681

Balansräkning

Balansräkning (tkr)	Not	2003-12-31	2002-12-31
Tillgångar			
Immateriella anläggningstillgångar			
Dataprogram		528	0
Materiella anläggningstillgångar			
Förbättringsutgifter på annans fastighet		7 328	7 545
Maskiner, inventarier, installationer m m		27 778	32 170
Summa	8	35 106	39 715
Finansiella anläggningstillgångar			
Aktier och andra värdepapper	9	28 557	25 301
Fordringar			
Kundfordringar		1 957	2 604
Fordringar hos andra myndigheter	10	4 783	4 062
Övriga fordringar		329	158
Summa		7 069	6 824
Periodavgränsningsposter			
Förutbetalda kostnader		15 411	12 483
Upplupna bidragsintäkter		0	871
Summa	11	15 411	13 354
Avräkning med statsverket			
Avräkning med statsverket	12	633	-8 041
Kassa och bank			
Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret	13	71 247	97 712
Kassa, postgiro och bank		4	6
Summa		71 251	97 718
Summa tillgångar		158 555	174 871
Kapital och skulder			
Myndighetskapital			
Balanserad kapitalförändring	14	74 313	70 632
Kapitalförändring enligt resultaträkningen		-8 356	3 681
Summa		65 957	74 313
Avsättningar			
Avsättningar för pensioner m m	15	349	0
Skulder			
Lån i Riksgäldskontoret	16	33 389	35 677
Skulder till andra myndigheter	17	8 468	6 600
Leverantörsskulder		6 906	17 562
Övriga skulder		5 580	3 725
Förskott från uppdragsgivare och kunder		331	5 900
Summa		54 674	69 464
Periodavgränsningsposter			
Upplupna kostnader		15 212	17 390
Oförbrukade bidrag		22 363	13 704
Summa	18	37 575	31 094
Summa kapital och skulder		158 555	174 871

Anslagsredovisning 2003-12-31 (belopp i tkr)

Anslag	Benämning	Ingående överf. belopp	Årets tilldelning enligt regleringsbrev	Omdisponerade anslagsbelopp	Totalt disponibelt belopp	Utgifter	Summa utgående överföringsbelopp
16'25:61	Grundutbildning (ramanslag)						
16'25:61:01	Takbelopp (ram)	7 534	228 254		235 788	-235 788	
16'25:61:02	Högskolepedagogisk utbildning av lärare (ram)		158		158	-158	
16'25:72:18:24	Nätuniversitetet	507	310		817	-479	338
16'25:72:27:21	NT-svux			972	972	*) -972	
16'25:73:09	Forskning och konstnärligt utvecklingsarbete vid vissa högskolor		23 487		23 487	-23 487	
	Summa	8 041	252 209	972	261 222	-260 884	338
Enligt		regeringsbeslut					
*)	Datum	2003-06-18	Regeringsbeslut	13	(U2003/1369,1813,1847,1887,2051,2150/UH)		
Ersättning för NT-svux 2002							

Finansieringsanalys

Finansieringsanalys (tkr)	Not		2003		2002
Drift					
Kostnader	19		-289 809		-258 896
Finansiering av drift					
Intäkter av anslag		260 884		246 333	
Intäkter av avgifter och ersättningar	20	9 727		8 899	
Intäkter av bidrag	21	19 796		22 874	
Övriga intäkter		4 016		4 399	
<i>Summa medel som tillförts för finansiering av drift</i>			294 423		282 505
Ökning(-)av kortfristiga fordringar			-2 414		6 185
Minskning(-) av kortfristiga skulder			-5 827		-1 129
Kassaflöde till/från drift			-3 627		28 665
Investeringar					
Investeringar i finansiella tillgångar (exkl låneverksamhet)		-1 175		-1 175	
Investeringar i materiella tillgångar		-10 605		-15 536	
<i>Summa investeringsutgifter</i>			-11 780		-16 711
Finansiering av investeringar					
Lån från Riksgäldskontoret		9 581		13 460	
- Amorteringar		-11 869		-14 285	
Försäljning av finansiella anläggningstillgångar				50	
Ökning/minskning av statskapital med medel som erhållits från statsbudgeten					
Bidragsmedel som erhållits för investeringar					
Summa medel som tillförts för finansiering av investeringar			-2 288		758
Förändringa av kortfristiga fordringar och skulder			-296		-897
Kassaflöde från investeringsverksamhet			-14 364		-16 850
Förändring likvida medel			-17 991		11 865
Likvida medel vid årets början			89 677		77 812
Minskning (-) av kassa och postgiro			-1		-1
Ökning (+) av tillgodohavande hos RGK			-26 465		-19 652
Minskning (-) av avräkning till statsverket			8 675		31 518
<i>Summa förändring likvida medel</i>			-17 791		11 865
Likvida medel vid årets slut			71 886		89 677

Tilläggsupplysningar och noter

Kommentarer till noter

Belopp i tkr där inte annat anges.
Belopp som anges inom parentes avser föregående år.

Redovisningsprinciper

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag (FÅB). Högskolan i Skövde har följt ESV:s föreskrifter och allmänna råd till densamma. Högskolan i Skövde följer god redovisningssed enligt ESV:s allmänna råd till 6§ Förordningen (2000:606) om myndigheters bokföring. Högskolan i Skövde avviker från allmänna råd utfärdade av ESV vid redovisningen av bärbara datorer. Dessa avvikelser kommenteras i anslutning till aktuell post.

Förändrade redovisningsprinciper

Enl 5 kap 2§ förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag gäller: Utgifter för en utveckling som är av väsentligt värde för myndighetens kommande år ska tas upp som immateriell anläggningstillgång. Under innevarande budgetår har därför Högskolan i Skövde upprättat regler om immateriella anläggningstillgångar. Detta innebär att sedvanliga kriterier gäller även för immateriella anläggningstillgångar som ekonomisk livslängd om minst 3 år och ett värde på minst 10 tkr. För egenutvecklad immateriell anläggningstillgång ska värdet vara minst 100 tkr för att tillgången ska aktiveras.

Värdering av fordringar och skulder

Fordringar har upptagits till det belopp som efter individuell prövning beräknas bli betalt. I de fall faktura har inkommit efter fastställd brytdag (2003-01-10) eller när fordrings- eller skuldbeloppet inte är exakt känt när bokslutet upprättas, redovisas beloppen som periodavgränsningsposter. Övriga händelser tas upp som fordringar respektive skulder.

Värdering av anläggningstillgångar

Tillgångar avsedda för stadigvarande bruk med ett anskaffningsvärde om minst 10 tkr och en beräknad livslängd på tre år eller längre definieras som anläggningstillgångar. Anläggningstillgångar skrivs av linjärt över den bedömda ekonomiska livslängden. För egenutvecklad immateriell anläggningstillgång ska värdet vara minst 100 tkr.

Följande avskrivningstider tillämpas:

Datorer	3 år
Maskiner, fordon m m	5 år
Inredning, möbler m m	7 år
Telefonväxel, byggnadsinventarier, m m	10 år

Högskolan i Skövde avviker från ESV:s allmänna råd till 5kap 4§ FÅB avseende rekommenderad livslängd för datorer. Högskolan i Skövde redovisar inte bärbara datorer som anläggningstillgång utan kostnadsför dem direkt. Anledningen härtill är att utrustningen inte har en ekonomisk livslängd om 3 år pga det extra slitage användningen innebär.

Brytdag

Löpande redovisning avseende räkenskapsåret har gjorts fram till 2003-01-12.

Uppgifter om styrelsen enligt 7 kap 2§ FÅB

I enlighet med 7 kap 2§ FÅB redovisas nedan styrelseledamöter och ledande befattningshavares ersättningar från Högskolan i Skövde samt uppdrag i andra statliga styrelser och råd.

Styrelsen 2003/2004	tkr
Allmänna företrädare	
Dahlström Annica	21
<i>Styrelsen för Försvarshögskolan</i>	
<i>Kungliga Hvidtfeltska stiftelsen</i>	
<i>Assar Gabriel Fond</i>	
<i>Svenska Parkinsonsfonden</i>	
<i>Hjärnfondens styrelse</i>	
Gustafsson Lennart	
Holmberg Sören	21
Hägglund Sture	
<i>St Anna Research Institute AB</i>	
<i>Forskningsinstitutet Vega AB</i>	
Jagers Bladini Lena	
Jägevall Claes	21
<i>Tibro Energi AB</i>	
Lindström Katarina	
<i>Volvo bussar AB</i>	
<i>Gothia Science Parc AB</i>	
Löwenadler Erik	21
<i>Saab Ericsson Space AB</i>	
<i>Ericsson Thales AEW Systems AB</i>	
<i>Ericsson Advanced Technology AB</i>	
<i>Ericsson Saab Surveillance Systems AB</i>	
<i>Industrigruppen JAS AB (suppleant)</i>	
Nilsson Ann	21
Ohlsson Carina	21
<i>Kemikalieinspektionen</i>	
<i>Centrala försöksdjursnämnden</i>	
Tuvegran Ingela (ordförande)	46
<i>SJ AB</i>	
Ledande befattningshavare	
Larsson Leif (Rektor)	760
Företrädare för verksamheten	
Dahlin Eva	345
Persson Anne	441
Pylkkänen Paavo	423
Wangler Bengt	594
Företrädare för studenterna	
Ekdahl Veronica	21
Olofsson Anna	10
Paulsson Henrik	
Sanden Robert	10
Skarin Morgan	
Stark Jessica	2

Not 1 Intäkter av avgifter och andra ersättningar

Enligt 4 § avgiftsförordningen tillhandahåller Högskolan i Skövde varor och tjänster mot avgifter.

	2003	2002
Summa avgifter	2 825	1 556

Not 2 Intäkter av bidrag

Posten består till största delen av bidrag från statliga myndigheter men också av bidrag från internationella och andra organisationer.

Not 3 Finansiella intäkter

	2003	2002
Räntor på räntekonto i Riksgäldskontoret	2 841	3 223
Ränteintäkter från bankmedel	871	881
Utdelning på aktier	304	294
Vinst vid avyttring av värdepapper		
Övriga finansiella intäkter	2 088	1
Summa	6 104	4 399

Not 4 Kostnader för personal

	2003	2002
Lönekostnader, exklusive arbetsgivaravgifter, pensionspremier och andra avgifter enligt lag och avtal	127 003	116 636

Not 5 Övriga driftskostnader

	2003	2002
Reparationer och underhåll m m	4 079	3 446
Offentligrättsliga avgifter, skatter etc	61	222
Resor, representation, information	8 325	7 672
Inköp av varor	9 026	9 959
Köp av porto, telefon och tjänster m m	23 415	20 087
Summa	44 906	41 386

Not 6 Finansiella kostnader

	2003	2002
Räntekostnader avseende räntekonto RGK		
Räntekostnader avseende lån RGK	1 891	1 059
Räntekostnader avseende leverantörsskulder	15	28
Bankkostnader	108	137
Realiserade valutakursförluster	22	15
Värdereglering finansiella anläggningstillgångar		4 539
Summa	2 036	5 778

Not 7 Årets kapitalförändring

Årets kapitalförändring om -8 356 tkr beror på att Högskolan i Skövde utnyttjat tidigare anslagssparande om 7 354 tkr. Om detta inte varit möjligt hade underskottet uppgått till -15 710 tkr. Att Högskolan i Skövde haft möjlighet att använda anslagssparandet beror på att Högskolan i Skövde utfört 4 091 helårsprestationer med en stor andel inom utbildningsområdena N/T och detta med en hög genomströmning.

Not 8 Materiella anläggningstillgångar

	2003	2002
IB anskaffningsvärde	99 124	83 588
Årets anskaffningar	10 449	15 536
Anskaffningsvärde UB	109 573	99 124
IB ack avskrivningar	-59 409	-43 662
Årets avskrivningar	-15 058	-15 747
Årets nedskrivningar		
Ack avskrivningar UB	-74 467	-59 409
Bokfört värde	35 106	39 715

Not 9 Aktier och andra värdepapper

	2003	2002
Bokfört värde	12 293	9 712
Aktiefonder	16 264	15 589
Obligationsfonder	28 557	25 301
Summa	28 557	25 301
Marknadsvärde	2003	2002
Aktiefonder	12 293	9 712
Obligationsfonder	16 836	16 167
Summa	29 129	25 879

Not 10 Fordringar hos andra myndigheter

Posten består huvudsakligen av en fordran avseende mervärdesskatt.

Not 11 Periodavgränsningsposter

	2003	2002
Förutbetalda hyror	9 616	9 127
Övriga periodavgränsningsposter	5 795	4 227
Summa	15 411	13 354

Not 12 Avräkning med statsverket

	2003	2002
Avräkning med statsverket -IB	-8 041	-39 559
Avräknat mot statsbudgeten		
Anslag	260 884	246 333
Inkomsttitel		
Avräkning mot statsverkets checkräkning		
Anslagsmedel som tillförts räntekonto	-252 210	-214 815
Medel från räntekonto som tillförts inkomsttitel		
Avräkning med statsverket -UB	633	-8 041
Saldot består av	2003	2002
Utgående överföringsbelopp 16:25:61		-7 534
Utgående överföringsbelopp 16:25:024	-338	-507
Summa	-338	-8 041

Not 13 Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret

	2003	2002
Behållning räntekonto		
Anslagsmedel	31 559	61 406
Avgifter	9 221	1 556
Bidrag från annan statlig myndighet	4 128	4 027
Donationer	0	0
Övriga icke statliga bidrag	2 191	3 181
Övriga medel	24 148	0
Summa behållning på räntekonto	71 247	97 712
-Varav kortsiktigt likviditetsbehov	20 943	27 658

Beviljad kredit på räntekonto uppgår till 25 190 tkr.

Not 14 Balanserad kapitalförändring

Redovisning av myndighetskapital enligt regeringsbeslut

	Belopp
A. Ackumulerat över- eller underskott (årets och balanserad kapitalförändring)	31 559
B. Årets totala kostnader	-304 867
A i procent av B	10 %

Redovisning av kapitalförändring per verksamhetsgren

Verksamhetsgren	Balanserad kapitalförändring (A)	Årets kapitalförändring (B)	Summa
Grundutbildning			
Verksamheten	36 167	876	37 043
Avgiftsfinansierad			
Verksamhet	10 581	-1 124	9 457
Forskning/forskarutbildning			
Verksamheten	5 124	-10 608	-5 484
Finansierad genom gåvo- och donationsmedel	22 441	2 500	24 941
Summa	74 313	-8 356	65 957

Not 15 Avsättningar

	2003	2002
Ingående avsättning	0	
+ Årets pensionskostnad	-549	
- Årets pensionsutbetalningar	200	
= Utgående avsättning	-349	

Not 16 Lån i Riksgäldskontoret

	2003	2002
Ingående skuld	35 677	36 502
Lån upptagna under året	9 581	13 460
Årets amorteringar	-11 869	-14 285
Summa	33 389	35 677
Beviljad låneram	55 000	55 000

Not 17 Skulder till andra myndigheter

	2003	2002
Skuld till RFV (arbetsgivaravgifter)	4 057	3 438
Skuld till SPV (avtalsförsäkringar)	3 278	2 398
Skuld till RSV (mervärdesskatt)	575	430
Leverantörsskulder till statliga myndigheter	558	334
Summa	8 468	6 600

Not 18 Periodavgränsningsposter

	2003	2002
Oförbrukade bidrag	22 363	13 704
Upplupna löner	2 458	5 192
Semesterlöneskuld	12 305	11 724
Skuld till RGK avseende ränta		410
Övriga periodavgränsningsposter	449	64
Summa	37 575	31 094

Not 19 Kostnader enligt resultaträkningen

	2003	2002
Justeringar	-304 867	-279 182
Avskrivningar och nedskrivningar	15 058	15 747
Nedskrivningar		4 539
Kostnader enligt finansieringsanalysen	-289 809	-258 896

Not 20 Intäkter av avgifter och ersättningar enligt resultaträkningen

	2003	2002
	9 727	8 949
Justeringar		
Realisationsvinst		50
Intäkter av avgifter och ersättningar enligt finansieringsanalysen	9 727	8 999

Not 21 Intäkter av bidrag enligt resultaträkningen

	2003	2002
	19 796	23 182
Justeringar		
Bidragsfinansierade avskrivningar		-308
Intäkter av bidrag enligt finansieringsanalys	19 796	22 874

Underlag för beräkning av belastning av anslaget avseende grundutbildningen 2003

Utb.omr	A Utfall HST	B Utfall HPR	C HST Ersättn (tkr)	D HPR Ersättn (tkr)	E Nätuniv. Utfall HST	F Nätuniv. Utfall HPR	G Nätuniv. HST Ersättn. (tkr)	H Nätuniv. HPR Ersättn. (tkr)	I Beräknad total ersättning C+D+G+H	J Takbelopp enl RB (tkr)
Humaniora	518,03	390,88	8 576	6 375			0	0	14 951	
Juridik	151,06	93,63	2 501	1 527			0	0	4 028	
Samhällsvetenskap	940,89	802,30	15 576	13 085			0	0	28 661	
Naturvetenskap	352,79	260,85	14 733	9 387	11,61	1,68	485	60	24 665	
Teknik	1314,21	1090,62	54 881	39 247	2,13	0,38	89	14	94 231	
Vård	484,28	480,63	22 463	19 311	41,34	26,50	1 918	1 065	44 756	
Medicin	222,93	210,93	11 556	13 300	2,65	0,5	137	32	25 024	
Design	48,83	53,78	6 037	4 052			0	0	10 089	
Totalt	4033,02	3383,62	136 323	106 283	57,73	29,06	2 629	1 170	246 405	228 254

Lärosätet har tidigare uppkommet anslagssparande motsvarande 7 534 tkr
 Lärosätet har tidigare sparade helårsprestationer motsvarande 0 tkr
 Redovisningen visar att lärosätet kommer över takbeloppet motsvarande 18 151 tkr
 Redovisningen visar att lärosätet kommer under takbeloppet 0 tkr
 Redovisat antal hst totalt under 2002 4105 och 2003 4091
 Redovisat antal hst inom naturvetenskapliga och tekniska utbildningar under 2002 1825 och 2003 1667

Högsta antal helårstudenter inom vissa konstnärliga områden.
 Högst 60 inom design.

Särskild ersättning utgår under budgetåret 2003 om 20 tkr per helårsstudent. Lärosätet har på anslag 25:72 Särskilda utgifter inom universitet och högskolor m m. Under anslagsposter 18 givits en ram 310 tkr. Lärosätet kan i samband med årsbokslutet redovisa 57,73 HST vilket skulle ge 1 155 tkr.

Redovisning av årets anslagsberäkning

A. Tillgängliga medel (inklusive beslutad tilläggsbudget)	
Årets takbelopp (tkr)	228 254
Ev. ingående anslagssparande (tkr)	7 534
Summa A	235 788
B. Utnyttjade medel	
Ersättning för HPR från december 2002	747
Årets utfall; ersättning HST+HPR (tkr)	235 041
Ev. utnyttjande av tidigare sparade HPR (tkr)	0
Summa B	235 788
C. Anslagssparande	
Totalt utgående anslagssparande (A-B)	0
Del av anslagssparande över 10 % av takbeloppet	0
Summa, dvs varav högst 10 % av takbeloppet	0

Redovisning av förändringar avseende sparade av helårsprestationer

Ingående värde av sparade HPR (tkr)	0
- Ev. utnyttjande av tidigare sparade HPR (tkr) under 2003	0
+ Ev. sparade HPR under 2003 (tkr)	10 786
Summa	10 786
10 % av takbeloppet 2003 enligt regleringsbrev (tkr)	22 825
Utgående värde av sparade HPR (tkr)	10 786

Underlag avseende engagemang i nätuniversitetet inom ramen för eventuellt uppkommit anslagssparande från 2002

Utb.omr.	A Nätuniv. Utfall HST	B Nätuniv. Utfall HPR	C Nätuniv. ersättn. 45/tkr HST (tkr)	D Nätuniv. ersättn. 45/tkr HPR (tkr)	E Summa C+D	F Summa ersättning inom 211 Mkr ram
Humaniora						
Juridik						
Samhällsvetenskap						
Naturvetenskap		1,00		45	45	
Teknik		1,75		79	79	
Vård		1,00		45	45	
Medicin				0	0	
Undervisning						
Design						
Totalt	0,00	3,75	0	169	169	507

Sammanställning över väsentliga uppgifter (tkr)

	Belopp i tkr	2003-01-01 2003-12-31 (12 mån)	2002-01-01 2002-12-31 (12 mån)	2001-01-01 2001-12-31 (12 mån)	2000-01-01 2000-12-31 (12 mån)	1999-01-01 1999-12-31 (12 mån)
1	Låneram beviljad utnyttjad	55 000 33 389	55 000 35 677	58 000 36 502	60 300 41 435	60 300 28 438
2	Kontokredit hos RGK beviljad utnyttjad	25 190 -	23 048 -	19 716 -	17 939 -	15 120 -
3	Räntekonto räntekostnader ränteintäkter	2 036 4 016	2 086 4 399	1 435 5 298	1 543 2 411	800 2 006
4	Avgiftsintäkter Beräknat i regleringsbrev	9 727 8 000	8 949 8 000	56 699 54 000	56 510	54 365
5	Anslagskredit beviljad utnyttjad	- -	- -	- -	- -	10 455 -
6	Utgående reservationer Anslagssparande Framtida åtagande	338	8 041	39 559	28 617	12 216
7	Arbetskraft antalet årsarbetskraft medelantalet anställda	424 449	409 418	365 397	324 358	303 326
8	Driftkostnad per årsarbetskraft	668	630	607	658	588
9	Årets kapitalförändring Balanserad kapitalförändring	-8 356 65 957	3 681 74 313	17 034 70 660	-4 038 53 626	20 150 57 664

Underskrifter

Högskolans styrelse har vid sammanträde 2004-02-16 beslutat att fastställa årsredovisningen för budgetåret 2003.

Ingela Tuvegran
Ordförande

Leif Larsson
Rektor

Lena Jagers Bladini

Eva Dahlin

Lennart Gustafsson

Sture Hägglund

Claes Jägevall

Lars-Olof Kjellström

Katarina Lindström

Erik Löwenadler

Carina Ohlsson

Henrik Paulsson

Morgan Skarin

Jessica Stark

Bengt Wangler